

**UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI**  
**FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ**  
**ȘCOALA DOCTORALĂ DE TEOLOGIE**  
**DOMENIUL: TEOLOGIE**  
**DIRECȚIA DE CERCETARE: MISIOLOGIE ORTODOXĂ**

## **TEZĂ DE DOCTORAT**

**BISERICA MISIONARĂ ȘI FORMAREA RELIGIOASĂ A TINERILOR.**  
**PRINCIPII ȘI METODE INSPIRATE DIN LUCRAREA PEDAGOGICĂ**  
**A LUI SIMION MEHEDIŢI**

**– REZUMAT –**

**COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:**  
**PR. PROF. UNIV. DR. GHEORGHE PETRARU**

**DOCTORAND:**  
**PR. IOAN PUIU**

**IAȘI**  
**2025**

## CUPRINSUL REZUMATULUI

<b>INTRODUCERE</b>	<b>3</b>
<b>MOTIVAȚIA ALEGERII TEMEI</b>	<b>4</b>
<b>METODOLOGIA CERCETĂRII</b>	<b>5</b>
<b>STADIUL CERCETĂRILOR, ORIGINALITATEA ȘI ACTUALITATEA LUCRĂRII</b>	<b>5</b>
<b>STRUCTURA TEZEI</b>	<b>9</b>
<b>CONCLUZII, SUGESTII, LIMITE ALE CERCETĂRII ȘI DIRECȚII VIITOARE DE ANALIZĂ</b>	<b>11</b>
<b>CUPRINSUL LUCRĂRII ÎN EXTENSO</b>	<b>18</b>
<b>BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ</b>	<b>20</b>

## INTRODUCERE

Păstorii Bisericii și laicii ancorați în viața ei au conștientizat dintotdeauna importanța lucrării misionare cu tinerii, a formării acestora spre a cunoaște, a trăi și a mărturisi valorile creștine.

Tânărul constituie o provocare binecuvântată pentru teologia noastră și solicită răspunderea Bisericii noastre. Biserica este chemată permanent să vegheze asupra formării depline a tinerilor ei, mădulare ce au nevoie mereu de evanghelizare pentru a rămâne vii și roditori de bine și de frumos.

Lucrarea tinerilor în Biserică este una deosebit de valoroasă și, adeseori, neluată în seamă. Tinerii au un potențial foarte mare, care adeseori nu este folosit. Pentru ca energia tinereții să fie folosită în lucrarea Bisericii, e nevoie ca tinerii să dobândească recunoașterea capacităților pe care le pot găsi în legătură cu Iisus Hristos. E nevoie să fie ajutați să înțeleagă că Dumnezeu îi iubește, că sunt importanți pentru El, că pot primi puterea de la El și se pot dezvolta astfel către maturitate.

Adolescentul/tânărul în general se află la o răscruce a vieții sale. Primește multe oferte din diverse părți. Dacă în această perioadă va fi acompaniat de Biserică, dacă va fi ajutat să descopere cine este cu adevărat, care îi sunt talanții cu care a fost dăruit, dacă va fi primit așa cum este el - cu multe calități dar și cu neputințe - nu va uita niciodată sprijinul primit. Își va construi o viață frumoasă aici, dar mai presus, va ajuta și pe alții să trăiască în Hristos.

Tinerii au nevoie să fie implicați în luarea deciziilor pe plan comunitar și instituțional, au nevoie să-și înțeleagă părinții care educă într-un mod propriu, au nevoie să fie ascultați, să nu fie ignorați când nu înțeleg curente care se impun în formarea lor, au nevoie de modele/persoane cu care să intre în contact.

Dintotdeauna tinerii au simțit nevoia de a face parte dintr-o comunitate, dintr-un grup în care să fie valorizați, în care să se dezvolte, în care să fie ajutați și care să-le ofere cadrul în care, la rândul lor, să-și slujească semenul. Apariția asociațiilor de tineret din tinda Bisericii Ortodoxe Române a fost o oportunitate pentru mii de tineri de a-și trăi cu sens tinerețea, într-un cadru securizat. Impactul pe care lucrarea acestora l-a avut în societatea românească, și nu doar, nu poate fi contabilizat decât în mică măsură. La tronul de judecată a lui Dumnezeu se vor descoperi tot binele și toate scăderile ce s-au lucrat prin membrii, invitații, colaboratorii, beneficiarii acestor asociații.

În lucrarea misionară cu tinerii, în această formare a lor în duhul valorilor și principiilor creștine, deosebit de importante au fost și personalitățile laice, cu responsabilități majore, care au înțeles că la temelia formării depline a tânărului trebuie așezată învățătura Sfintei Scripturi, dezvoltată, exemplificată și actualizată în permanență de Sfinților Părinți. Pentru neamul nostru,

unul dintre iluștrii pedagogi care au înțeles importanța formării tânărului pentru lumea de aici, dar mai presus, pentru veșnicie, a fost Simion Mehedinți.

### MOTIVAȚIA ALEGERII TEMEI

Formarea mea profesională, din perioada liceului a fost una pe latură umanistă, urmând specializarea Filologie, la Liceul Teoretic „Mihail Sadoveanu” din Pașcani. Aici, prin unii dintre bunii profesorii pe care am avut binecuvântarea să-i am ca îndrumători, dintre care voi menționa cu multă prețuire pe doamna profesor Monica Costea, am descoperit ce înseamnă să ai în fața ta un model de pedagog care și-a înțeles chemarea: aceea de a forma oameni responsabili și liberi. Atunci s-a conturat mai bine, un gând mai vechi, acela de a-mi așeza lucrarea din această viață în acest domeniu al formării și slujirii aproapelui.

În perioada liceului și apoi la facultate, am avut șansa să fiu membru, iar mai târziu, coordonator de activități în ASCOR Iași (Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români - Filiala Iași), în ATOR Iași (Asociația Tineretului Ortodox Român - Iași), în Asociația PSTI (Asociația Prietenii Sfinților Trei Ierarhi - Iași) și am observat cât de mult m-a ajutat în formarea mea implicarea în lucrare cu tinerii și întâlnirea cu oameni ai Bisericii, laici sau preoți, care ne-au acordat încredere și au avut răbdare cu noi.

De câțiva ani am oportunitatea și responsabilitatea de a lucra în cadrul Departamentului Misiune pentru Tineret al Arhiepiscopiei Iașilor iar întâlnirile și dialogurile - cu părinții și formatorii de tineret dar și cu miile de tineri participanți la evenimentele organizate de Biserică, unele coordonate de mine - mi-au întărit convingerea că e nevoie de o grijă permanentă pentru formarea unei generații de tineri, mădulare vie în Trupul lui Hristos.

Întâlnirea recentă - prin intermediul scrierilor sale - cu savantul pedagog Simion Mehedinți mi-a arătat că preocuparea pentru formarea unei noi generații de tineri ancorată bine în valori neperitoare a fost și este o preocupare constantă a oamenilor ce trăiesc în Adevăr, oameni a căror viață devine izvor ce poate ostoi setea căutătorilor de frumos.

Folosul pe care l-am trăit implicându-mă în lucrarea Bisericii în perioada formării mele, dorința de a-mi perfecta lucrarea cu tinerii și de a da mai departe din cele primite m-au determinat să încerc să redactez o teză care să vorbească despre necesitatea lucrării permanente a Bisericii cu tinerii dar și despre lucrarea deosebită pe care tinerii o pot realiza în Biserică și modul în care Biserica îi poate acompania pe aceștia, precum și despre valoarea și actualitatea operei pedagogice a lui Simion Mehedinți.

## METODOLOGIA CERCETĂRII

În ceea ce privește metodologia cercetării, teza va avea în vedere îmbinarea metodelor calitative cu cele cantitative, punând accentul pe abordarea calitativă. Dintre metode de cercetare folosite în această lucrare amintim: *exegeza biblică* prin care a fost evidențiat modul în care Sfânta Scriptură a Vechilui și Noului Testament abordează lucrarea cu tinerii; *studiul patristic* a fost utilizat în prezentarea învățăturile Sfinților Părinți privind misiunea în rândul tinerilor; prin *observația* a fost sistematizată experiența lucrului cu tinerii în calitate de beneficiar de activități și de organizator de evenimente pentru tineret; *metoda istorică* a fost folosită atunci când s-a analizat misiunea Bisericii Ortodoxe în lume; prin *metoda biografică* au surprins experiențe de viață și exemple edificatoare pentru tema abordată; *metoda comparativă* a fost utilizată atunci când s-au prezentat valorile culturale și duhovnicești ale tinerilor din biserică, implicați în activități de voluntariat și „valorile” propuse de societatea secularizată în care trăim; *analiza literaturii de specialitate* a fost folosită cu privire la problematica pe care o ridică lucrarea cu tinerii, din perspectivă geografică, istorică, statistică.

Prin *chestionarul* cuprins în anexă s-a analizat modul în care implicarea în activități de voluntariat organizate de Biserică i-a ajutat pe tineri să-și consolideze credința, să soluționeze din problemele lor, să-și dezvolte abilități și să-și îmbunătățească relațiile. Totodată prin acest chestionar s-a subliniat și actualitatea principiilor și valorilor așezate de Simion Mehedinți la temelia formării tinerilor.

### STADIUL CERCETĂRILOR , ORIGINALITATEA ȘI ACTUALITATEA LUCRĂRII

Pentru a defini specificul misiunii Bisericii în lume, și în special al misiunii ortodoxe a fost folosită ca sursă lucrarea mitropolitului Anastasie Yannoulatos, *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, tradusă de diac. Ștefan L. Toma, apărută la Editura Andreiana, Sibiu, în 2013. Alte lucrări care abordează sistematic tema misiunii, a locului și rolului laicilor, deci și al tinerilor, des utilizate, au fost: *Misiologie Ortodoxă*, vol. I, coord. Pr. Prof. Dr. Valer Bel, Editura BASILICA, București, 2021 și *Misiologie Ortodoxă*, lucrarea Pr. Petraru Gheorghe apărută la Editura Panfilius în 2002.

În privința educației creștine din primele secole ale Bisericii, scrierile reprezentative ale lui Clement Alexandrinul, ale Sfinților Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, Grigorie Teologul, și ale Fericiților Ieronim și Augustin sunt adunate în volumul *Părinți și Scriitori bisericești*, seria nouă, volumul al XVI-lea, *Scrieri cu tematică pedagogică*, apărut la Editura Basilica, București, 2016.

Pentru formarea religioasă din perioada contemporană am folosit ca izvor volumele: *Lumina educației bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, apărut la Editura Trinitas, București, în 2021 și *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, apărut la Editura Basilica, în București, în anul 2017.

La noi în țară, alte scrieri fundamentale pentru tematica formării religioase a tinerilor sunt:

- Constantin Cuceș, *Educația Religioasă - Repere teoretice și metodice*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2009;
- Pr. lect. Gheorghe Holbea, Pr. lect. dr. Dorin Opreș, Lect.dr. Monica Opreș, Diac. George Jambore, *Apostolat educațional. Ora de religie - cunoaștere și definiție spirituală*, Ed. BASILICA, București, 2010.
- Cristina Benga, *Idealul educațional în Pedagogia creștină. Clement din Alexandria. Sfântul Ioan Gură de Aur. Fericitul Augustin*, Editura Sofia, București, 2009

În străinătate, formarea religioasă a fost abordată în special în arealul european unde se remarcă o permanentă încurajare a dialogului și îngăduinței față de celălalt, accentuându-se respectul pentru alteritate și o bună conviețuire, mai presus de deferențele religioase sau culturale existente. Un volum important care tratează aspecte diverse ale educației religioase este *Orthodox Perspectives on Mission, Regnum Edinburgh Centenary Series, volume 17, editat de Petrod Vassiliadis, Regnum Books International, 2013.*

În ceea ce privește lucrarea pedagogică a lui Simion Mehedinți, există antologia *Simion Mehedinți. Scrieri despre educație și învățământ. Antologie Scrieri despre educație și învățământ. Antologie*, îngrijită de Dumitru Muster, apărută la Editura Academiei Române, București, 1992. Această antologie cuprinde unele din textele didactice ale savantului sovejan, dar o prezentare structurată a pedagogiei lui Mehedinți, și mai ales, sublinierea aspectelor creștine ale lucrării savantului, nu a fost făcută până acum.

În sublinierea trăsăturilor creștinismului românesc așa cum le-a identificat Simion Mehedinți și pe care le propune ca valori ce pot fi așezate la temelie formării tinerilor, în prezenta teză, a fost folosit ca izvor lucrarea acestuia, *Creștinismul românesc. Adaos la Caracterizarea etnografică a poporului român*, în ediția prefață de Dumitru Muster, îngrijită de Dora Mezdrea, apărută la editura Fundația Anastasia, în 1995. Pentru a reliefa specificul creștin al pedagogiei savantului sovejan, principalele lucrări de referință folosite au fost:

- S. Mehedinți (Soveja), „*Învățătorul*” în *straja țării*, Ed. „Cugetarea” PC Georgescu - DELAFRAS, București IV, str. Popa Nan, 21.

- S. Mehedinți, „Ideile lui J.J. Rousseau asupra educației”, *ediția a II-a*, în *S. Mehedinți, Primii pași. Primele certitudini, Lucrare îngrijită de Costică Neagu, Ed. Terra, Focșani, 2013.*
- S. Mehedinți, *Ce poate face un Educator?*, Ed. Librăriei SOCEC&Co., S. A., București, 1932.
- S. Mehedinți, *Civilizație și cultură. Concepte, definiții, rezonanțe. Îngrijirea ediției, studiu introductiv și note de Gheorghită Geană, Ed. Trei, s. l., 1999.*
- S. Mehedinți, *Parabole și învățături din Evanghelie*, Prefață de Pr. Vasile Gordon, Postfață de Prof. Gheorghită Geană, Ed. Sophia, București, 2002.
- S. Mehedinți, *Politica de vorbe și omul de stat, ediția a doua*, Ed. Librăriei SOCEC&Co. Societate Anonimă, București, 1928.
- S. Mehedinți, *Poporul*, Ediție îngrijită, studiu introductiv, note și comentarii de Constantin Schifirneț, Ed. Albatros, București, 2002.
- S. Mehedinți, *Profesorul. Temelia tuturor reformelor școlare*, Editura Librăriei SOCEC&Co., S. A., București, 1929.
- S. Mehedinți, *Școala poporului*, Ed. „Viața românească”, București, 1923.
- S. Mehedinți, *Trilogia științei. Cercetător-Erudit-Savant, în Memoriile Secțiunii istorice ale Academiei Române, Seria III, Tomul XXI, Monitorul Oficial și Imprimeriile statului, Imprimeria națională, București, 1939.*
- S. Mehedinți, *Trilogii: știință, școală, viață. Cu aplicări la poporul român*, Institutul de Arte Grafice „Cugetarea” Georgescu-Delafras, București, IV - Str. Popa Nan, 21, (1940).
- Simion Mehedinți, *Altă creștere - Școala muncii*, Opera Omnia, Ed. TIPOMOLDOVA.
- Simion Mehedinți, *Către noua generație. Biserica, Școala, Armata, Tineretul*, Editura Tipomoldova, Iași, 2010.

Ca izvor referitor la lucrarea misionară cu tinerii și specificul voluntariatului din cadrul asociațiilor de tineret cuprins în Anexa 1, a fost folosită lucrarea *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, apărută la Editura Doxologia din Iași, în anul 2020.

### **Originalitatea și actualitatea lucrării**

Teza *Biserica misionară și formarea religioasă a tinerilor. Principii și metode inspirate din lucrarea pedagogică a lui Simion Mehedinți* se dorește a fi un sprijin pentru cei care doresc să îi cunoască mai bine pe tineri și să descopere modalitățile prin care aceștia pot deveni lucrători în via Bisericii, oferind totodată o imagine complexă despre modul în care Simion Mehedinți a înțeles importanța credinței în formarea deplină a tinerilor.

Luând în considerare numărul mare de tineri pe care încă îl avem ca neam și faptul că din ce în ce mai puțini dintre ei reușesc să descopere singuri Calea și Viața și care își doresc să rămână pe Cale în ciuda ofertelor mai „attractive” oferite de lumea de azi, consider că un ghid de lucru cu tinerii care să îi ajute pe cei îndatorați sau doritori de a-i acompania pe tineri în drumul lor către Adevăr este necesar, iar problematica abordată este de o mare actualitate.

Prezentarea viziunii despre educația creștină a tineretului și a valorilor, principiilor și metodelor pedagogice așa cum sunt reflectate în viața și opera pedagogului Simion Mehedinți, precum și a scurtei sinteze și evaluarea impactului pe care lucrarea misionară prin asociațiile de tineret coordonate de Arhiepiscopia Iașilor l-a avut și îl are în formarea religioasă a tânărului constituie de asemenea o noutate.

Lucrarea prezintă modalitatea în care Biserica, Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți au înțeles necesitatea unei lucrări misionare aparte adresată tinerilor și modul în care această lucrare constituie fundamentul vieții și pedagogiei lui Simion Mehedinți și s-a împlinit și se împlinește prin activitățile de voluntariat din cadrul asociațiilor de tineret ale Arhiepiscopiei Iașilor.

Așadar, originalitatea lucrării noastre constă, pe de o parte în prezentarea actualității principiilor și valențelor creștine din pedagogia savantului Simion Mehedinți, principii și valori ce sunt temelie a formării tinerilor implicați în voluntariatul propus de Biserică, iar pe de altă parte în realizarea unui scurt parcurs al lucrării misionare pentru tineri și cu tinerii din Arhiepiscopia Iașilor și a chestionării unui număr de 498 de voluntari, elevi și studenți, implicați în activitățile misionare propuse de Biserică, pentru a vedea impactul pe care activitatea de voluntariat a avut-o în întregirea formării lor religioase, aspecte curinse în prima anexă.

Tematica lucrării este cuprinsă în cadrul amplu al Teologiei Sistemate și în cel specific al Misiologiei Ortodoxe. Pornind de la modelele și metodele oferite de Mântuitorul, Sfinții Părinți, pedagogii creștini, lucrarea arată necesitatea unei preocupări constante a Bisericii pentru formarea tinerilor ca mădulare vii în trupul lui Hristos.

Dintre obiectivele generale ale tezei amintim: definirea rolului și locului pe care îl are tânărul în Biserică, demonstrarea necesității unei lucrări misionare aparte cu această categorie de vârstă, prezentarea modului în care Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți înțeleg lucrarea cu tinerii, evidențierea modalităților pastorale pe care Biserica le poate folosi în lucrarea de „îmbisericare” a tinerilor, prezentarea valorilor, metodelor și principiilor pedagogice creștine întâlnite în viața și lucrarea pedagogului Simion Mehedinți, sublinierea efectelor benefice ale voluntariatului la vârsta tinereții.

## STRUCTURA TEZEI

Lucrarea este structurată în două părți. O prima parte, teoretică, intitulată „Biserica și lucrarea misionară cu tinerii” cuprinde trei capitole, care pornind de la modelele și metodele oferite de Mântuitorul, Sfinții Părinți, pedagogii creștini, prezintă necesitatea unei preocupări constante a Bisericii pentru formarea tinerilor ca mădulare vii în Trupul lui Hristos. Cea de a doua parte, practică, intitulată „Formarea religioasă a tinerilor în viziunea lui Simion Mehedinți”, este structurată în două capitole și prezintă modul în care valorile, principiile și metodele de formare a tinerilor folosite de Mântuitorul și Sfinții Părinți se regăsesc în viața și opera pedagogică a lui Simion Mehedinți.

În primul capitolul intitulat „Biserica și misiunea ei în lume” se va vorbi despre lucrarea Bisericii în lume, în special în rândul tinerilor. În el este definită misiunea Bisericii, se vorbește despre fudamentarea ei scripturistică, se abordează aspectele sale privitoare la apostolicitate, universalitate, evanghelizare, se prezintă scopul, finalitate, obiectul și elementele fundamentale ale misiunii ortodoxe. În finalul capitolului se explică ce presupune misiunea după modelul lui Hristos, se face o scurtă istorie a misiunii ortodoxe și se descrie specificul și provocările actuale ale misiunii creștine.

În cel de-al doilea capitol intitulat „Tinerii - membri ai Bisericii: locul și rolul lor” se subliniază faptul că în Biserică fiecare mădular are rolul și locul său. După ce mai întâi se vorbește despre ierarhia sacramentală și poporul cel drept slăvitor și lucrarea specifică a laicilor în Biserică, se reliefează faptul că și tânărul are, sau poate avea, un loc și un rol bine definit. Acest loc și rol tânărul nu și-l poate lua singur. Tânărul va avea locul și rolul pe care i-l va da preotul. Dacă preotul nu va observa prezența tânărului sau va întârzia să o observe, acesta va căuta un loc în care prezența sa chiar contează. Dacă în comunitatea parohială i se va da un rol nepotrivit, fără a se ține cont de talanții dar și de neputințele lui, deasemenea tânărul se va îndrepta către persoane care știu să îl evalueze corect. De aceea e nevoie de o atenție permanentă pentru a reuși să îi ajutăm pe tineri să rămână în Biserica lui Hristos și astfel să-și împlinească menirea lor. În ultimile două subcapitole sunt prezentate unele principii și metode de evanghelizare a tinerilor și provocările ce pot fi întâlnite astăzi în lucrarea cu tinerii.

Cel de-al treilea capitol, „Sfânta Scriptură și Sfinții Părinți despre formarea tinerilor”, propune spre analiză texte din Sfânta Scriptura a Vechiului și a Noului și Testament care prezintă întâlniri și întâmplări cu tineri, pentru înțelege mai bine cât valorează un tânăr pentru Dumnezeu și cum trebuie să lucrăm pentru a reuși să intrăm în comuniune cu tinerii. Un alt subcapitol va evidenția modul în care Sfinții Părinți, atenți mereu la mântuirea lor dar și la a celorlalți au înțeles să se implice în formarea religioasă a tinerilor, lăsându-ne moștenire opere educative foarte

prețioase în care „educația avea la bază, în centrul și în vârful ei pe Hristos. Ea se străduia să facă un Hristos din fiecare persoană care se supunea procesului acestuia de educație”<sup>1</sup>.

Parte a doua a lucrării, cea practică, debutează cu capitolul intitulat „Principii de formare a tinerilor și valori creștine întâlnite în viața pedagogului Simion Mehedinți”. Acest capitol prezintă biografia savantului vrâncean ca sursă de inspirație în formarea tinerilor și evidențiază și rolul pe care Simion Mehedinți îl atribuie Bisericii și valorilor creștine în formarea caracterului moral al tânărului.

Cel de-al doilea capitol, „Principii și metode de formare a tinerilor inspirate din lucrarea pedagogică a lui Simion Mehedinți”, pornind de la lucrarea didactică a savantului vrâncean subliniază principiile creștine din opera acestuia și importanța existenței unei reale preocupări atât din partea familiei, a școlii, dar și a Bisericii pentru formarea armonioasă a tânărului ca locuitor vremelnic al acestui pământ și chemat spre o veșnică sălășluire în Împărăția Stăpânului.

Preocuparea constantă a lui Simion Mehedinți pentru educarea creștină a tinerilor o arată numărul mare de scrieri dedicate formării religioase și morale a acestora: „Explicarea Evangheliilor potrivit cu programa școlară”, „Parabole și învățături din Evanghelie pentru clasa a II-a secundară”, „Către noua generație. Biserica, Școala, Armata, Tineretul”, „Altă creștere. Școala muncii”, „Poporul. Cuvinte către studenți”, „Trilogii. Știință - Școală - Viață”, „Apropiere de Iisus prin biserica noastră, prin alegerea educatorilor”.

Analizând bogăția cuprinsă în aceste opere vom conștientiza cât de actuale sunt îndemnul pedagogului Simion Mehedinți cel care considera că „*adevărtă renaștere a unui popor începe cu tinerimea sa*”<sup>2</sup>.

Prima anexă intitulată „Formarea tinerilor prin activitățile de voluntariat ale Bisericii sau Despre lucrarea misionară prin intermediul tinerilor”, după prezentarea unor delimitări conceptuale și a unor aspecte privind specificul voluntariatului în Biserică, cuprinde elementele unei strategii misionare privind lucrarea cu tinerii și un scurt istoric al misiunii realizate de Biserică prin intermediul asociațiilor creștine de tineret din Arhiepiscopia Iașilor. Sondajul de opinie privind impactul pe care l-a avut asupra tinerilor implicarea în activitățile de voluntariat propuse de Biserică cuprins la finalul anexei întâi va evidenția și actualitatea valorilor și principiilor creștine enunțate de Mehedinți întâlnite în voluntariatul creștin, ca fundament al formării tinerilor.

Ne dorim ca această teză să îmbogățească domeniul educației religioase și al pedagogiei creștine prin tratarea misionară a acestora și sublinierea contribuției savantului Simion Mehedinți în demonstrarea firescului și necesității formării religioase a tânărului. De asemenea, ne dorim să

---

<sup>1</sup> Pr. Prof. Ioan Gh. COMAN, *Patrologie, volumul III*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988, p. 167.

<sup>2</sup> Simion MEHEDINȚI, *Către noua generație. Biserica, Școala, Armata, Tineretul*, Editura TIPO MOLDOVA, Iași, 2011, p. 18.

evidențiem rolul pe care implicarea în activitățile de voluntariat propuse de Biserică îl are în formarea religioasă a tânărului.

## **CONCLUZII, SUGESTII, LIMITE ALE CERCETĂRII ȘI DIRECȚII VIITOARE DE ANALIZĂ**

Vârsta a marilor idealuri, a formării dar și a vulnerabilității, tinerețea trebuie să fie acompaniată cu delicatețe pentru a înmulți cu rod bogat talanții primiți. Într-o lume tot mai bulversată de contradicții și oferte care-l consumă și-l risipesc pe om, construirea unor caractere puternice care să poată alege ferm valorile autentice propuse de Biserică constituie o prioritate misionară a Bisericii. Prioritate și responsabilitate atât pentru preoția sacramentală dar și pentru cea universală.

Prima parte a tezei, cea teoretică, abordează în primul său capitol modalitatea în care Biserica a înțeles dintotdeauna chemarea ei de a fi martoră și vestitoare a tainei Împărției lui Dumnezeu, făcând în întreaga sa istorie bimilenară „misiune pe urmele lui Hristos”.

În cel de-al doilea capitol, vorbind despre misiunea laicilor în Biserică, teza a prezentat mai în detaliu slujirea la care sunt chemați să participe tinerii, ca cei care au datoria de a fi și ei mădulare vii în Trupul lui Hristos. Dar pentru ca tânărul să conștientizeze această datorie a sa este nevoie de o pastorație și lucrare misionară în rândul tinerilor. O lucrare care necesită multă măiestrie, răbdare și devotament.

Necesitatea acestei lucrări aparte pentru formarea tinerilor este justificată de mai multe aspecte, dintre care au fost subliniate următoarele: Biserica, în calitate de Trup al lui Hristos îi include în componența sa și pe tineri care au darurile și scăderile lor, iar datoria de a-i ajuta pe aceștia să devină sau să rămână mădulare vii este poruncită de Însuși Hristos care „voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină”(I Timotei 2, 4).

Vulnerabilitatea vârstei cauzată de marile schimbări în toate planurile vieții, solicită Bisericii o atenție deosebită pentru a-i ajuta pe tineri să nu facă acum greșeli foarte mari, greșeli ale căror consecințe să le suporte întreaga viață. Întrucât tinerețea, mai mult decât altă vârstă, este mereu asaltată de oferte care pot îndepărta de valorile credinței, fiecare generație de tineri are nevoie să audă cuvântul Evangheliei și să-i fie explicate adevărurile de credință.

Întrucât tinerii astăzi trăiesc, astăzi îl mărturisesc pe Hristos, astăzi se leapădă de El, astăzi au parte de bucurii intense, astăzi trec adevărate drame, ei sunt mai întâi prezentul Bisericii, care are nevoie de cuvânt, de răspuns, de îndrumare, de iertare, de Dumnezeu. În măsura în care Biserica își va face astăzi timp pentru a răspunde strigătului lor după ajutor și le va oferi răspunsuri pertinente la problemele lor, aceștia vor constitui și viitorul Bisericii.

Lucrarea cu tinerii este o oportunitate de implicare a laicului în misiunea Bisericii. În această lucrare darurile tinerilor, entuziasmul, curajul și energia lor poate fi folosite în slujirea semenilor, în zidirea trupului Bisericii. Prin aceasta se împlinește și nevoia tinerilor de a fi în comuniune, între ei și cu Hristos, ajutând astfel pe tânăr să-și împlinească misiunea sa pe pământ: aceea de a se sfinți.

Pentru a reuși în această lucrare misionară de formare religioasă, este nevoie ca cel ce șlefuește caracterul tânărului să fi așezat ca temelie a lucrării sale iubirea de Dumnezeu și de aproapele, să se fi întărit cu multă răbdare, să aibă capacitatea de a asculta și a oferi încredere, să fie model de seriozitate, dăruire, perseverență, să creeze relații sincere în care să nu-i trateze cu superioritate pe tineri, să se preocupe să-l împrietenească pe tânăr cu Hristos, să se îngrijească să păstreze mereu comuniunea cu Hristos, să cunoască bine învățăturile Sfintei Scripturi și ale Sfinților Părinți.

Actualitatea iubirii ca principiu folosit în misiunea Bisericii de formare a tinerilor, rolul părinților și al profesorului de religie în modelarea caracterului tânărului, importanța existenței unui cadru legislativ și necesitatea educației religioase din școală precum și provocările întâmpinate astăzi în lucrarea cu tineri au fost puțin abordate, deși fiecare aspect ar fi putut constitui subiectul unei lucrări întregi.

Întrucât fără a fi fundamentată în învățătura Sfintei Scripturi și a Sfinților Părinți, lucrarea misionară de formare a tinerilor va eșua în activism, socializare, divertisment și nu va putea forma caractere puternice care să iasă biruitoare în urma confruntării cu provocările zilnice ale vieții, în cel de-al treilea capitol al său, teza noastră a subliniat și modul în care a fost și este înțeleasă lucrarea cu tineri de către scriitorii biblici și cei ai erei creștine.

Din scrierile vechi-testamentare au fost prezentate principiile educative care definesc relația omului cu Dumnezeu și cu aproapele. De asemenea, din paginile Scripturii au fost enumerate exemple de fii și fiice care se așează în ascultare față de părinți și de Creatorul lor sau care, nerespectând Legea dumnezeiască, se condamnă singuri la nefericire, la suferință și la moarte. Despre astfel de modele negative sau pozitive și despre îndatoririle tinerilor și modul în care erau familiarizați cu credința și despre înțelegerea nașterii de prunci ca datorie față de Dumnezeu, dar și ca binecuvântare, se vorbește într-un subcapitol al tezei.

Un alt subcapitol a subliniat misiunea cu tinerii în lumina Noului Testament, care ni-l prezintă pe Hristos ca Învățător desăvârșit, a cărui pedagogie, așa cum a înțeles-o și Mehedinți, este fundamentată pe porunca iubirii, ca modalitate de formare a omului pentru lumea de aici, dar, mai ales, pentru veșnicie. În Sfânta Evanghelie descoperim că Mântuitorul are grijă de tineri, îi învață și așteaptă ca liberi să primească iubirea Sa tămăduitoare. Scrierile Sfinților Apostoli evidențiază bucuria și curajul vestirii Evangheliei de către tinerii ucenici ai lui Hristos și vorbesc

despre preocuparea ucenicilor ca „Hristos să prindă chip” (Galateni, 4, 19) în fiecare om. Această invitație de a se îndumnezei este adresată și tinerilor, iar în scrierile Noului Testament, chemarea de creștere în virtute îmbracă haina îndemnului, a mustării iubitoare, a utilizării pildei, a povestirii.

Continuând lucrarea Sfinților Apostoli, Sfinții Părinți au arătat, prin faptă și prin cuvântul scris sau rostit, preocuparea pentru formarea creștinească a tinerilor. Pedagogia lor este axată pe principiile desprinse din Sfânta Scriptură și s-a prezentat ca o alternativă la propunerile lumii. Pedagogia lor a conturat principii cu valabilitate veșnică, întrucât sunt izvorâte din Sfânta Scriptură, Cuvântul lui Dumnezeu împărtășit oamenilor. Bogăția și varietatea aspectelor educației religioase abordată de către Sfinții Părinți nu au putut fi cuprinse decât într-o mică măsură în paginile acestei teze, care s-a oprit doar asupra unor scrieri ale Părinților Apostolici, ale lui Clement Alexandrinul, ale Sfinților Ioan Hrisostom, Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și ale Fericiților Ieronim și Augustin.

Cea de-a doua parte a tezei a subliniat modalitatea în care valorile, principiile și metodele de formare a tinerilor folosite de Mântuitorul și Sfinții Părinți sunt reflectate în viața și lucrarea pedagogică a savantului Simion Mehedinți și constituie fundament solid pentru voluntariatul creștin din asociațiile de tineret ale Arhiepiscopiei Iașilor.

Pentru conturarea unei personalități integre care cunoaște și mărturisește adevărurile de credință propovăduite de Mântuitorul și de urmașii Acestuia, istoria și cultura neamului nostru păstrează și invită spre a fi descoperite comori neprețuite care îi pot îmbogăți și inspira pe cei care au curajul, răbdarea și priceperea de a privi cu atenție viețuirea și lucrarea acestora.

Una dintre personalitățile cu o viață și lucrare aparte în domeniul acesta al formării caracterelor integre, născută, formată și împlinitoare a poruncilor evanghelice este savantul și pedagogul sovejan Simion Mehedinți.

Studiind biografia acestui mare pedagog creștin al neamului, lucrarea de față prezintă principii călăuzitoare și valori ce pot fi folosite cu succes în formarea armonioasă, pentru acum, dar și pentru veșnicie, a tinerilor.

Astfel descoperim în parcursul vieții sale rolul deosebit de important pe care l-a jucat nașterea sa într-o familie cu principiu sănătoase, o familie pentru care a crede nu era doar o vorbă, ci un mod de viețuire. Viețuirea celor din casa sa în duhul poruncilor evanghelice l-au inspirat pe Simion să-și dorească să cunoască mai mult din tainele credinței și să urmeze cursurile Seminariilor din Roman și București. Misiunea Bisericii trebuie să aibă în vedere metode, mijloace și crearea de evenimente care să-i ajute pe tineri să-și întemeieze familii care au la temelie viețuirii lor valorile creștine.

Orice tânăr atent la momentele importante din viața lui Mehedinți poate conștientiza că singura piedică în formarea religioasă sau profesională a sa nu o poate reprezenta decât lipsa

curajului și a stăruinței. Orfan de ambii părinți până la împlinirea majoratului, schimbându-și de mai mai multe ori școala sau specializarea pe care o urma din cauza lipsurilor financiare, savantul vrâncean fructifică orice oportunitate ivită, și printr-o muncă asiduă, va deveni un renumit profesor universitar, ctitorul învățământului geografic românesc, membru al Academiei Române, autor a mai multor cărți de pedagogie și geografie.

De asemenea se poate observa cu ușurință că în devenirea lui Mehedinți un rol deosebit important l-au jucat personalitățile (Alexandru Odobescu, Titu Maiorescu) care i-au observat darurile, au crezut în el, l-au încurajat, l-au sprijinit, i-au creat contextul în care să se dezvolte. Ne întrebăm: cine mai crede astăzi în tineri? Ce modele le propune lumea în care trăim?

Datoria facilitării și sprijinirii accesului tinerilor la experiențe formatoare revelatoare o are orice părinte, laic sau cleric. O altă dimensiune a misiunii Bisericii astăzi: pe de o parte de a crea cadre în care să poată fi trăite astfel de experiențe, pe de altă parte, descoperirea, creșterea și promovarea acelor personalități model care pot inspira pe tineri în a nu-și dormi devenirea, în a nu-și rata viața. Și o altă urgență misionară a Bisericii: creștere tinerilor în duhul recunoștinței și a slujirii semenilor prin darurile lor, urmând savantului sovejean care devenit cunoscut și având responsabilități înalte și posibilități financiare și relații, sprijină pe tinerii care doresc să ajungă oameni de caracter.

Alte îndemnuri ale viețuirii lui Mehedinți valabile pentru tânărul din orice timp se referă la a fi atent la oportunitățile pe care viața i le oferă și la a-și asuma responsabilități, a le împlini cu seriozitate pentru a putea crește, a trăi cu sens, pentru a putea privi cu seninătate și bucurie în urmă, atunci când anii viețuirii pământești se vor împluți. Viața împlinită trăită de Mehedinți, viață ce poate deveni model pentru tineri, a avut un permanent sprijin și îndrumător în asumarea și trăirea virtuților creștine și în călăuzirea ei după principiile evanghelice.

Dacă primul capitol din partea a doua a lucrării a reliefat aceste principii călăuzitoare ale tineretii și valori creștine ce pot fi desprinse din viața lui Simion Mehedinți, următorul capitol subliniază bogăția ideilor și principiilor creștine descoperite în pedagogia savantului vrâncean, pedagogie actuală prin fundamentarea ei în învățătura mereu vie a Evangheliei.

Răspândită în articole sau în lucrări ample, bogata pedagogie a lui Mehedinți abordează din perspectivă creștină mai multe elemente ale educației dintre care subliniem: așezarea iubirii ca fundament al educației, valoarea deosebit de importantă a educației morale și necesitatea prezenței acesteia din fragedă pruncie, rolul fundamental al părinților, dar în special al mamei, în formarea copilului și însemnătatea familia ca loc al deprinderii valorilor și virtuților creștine.

Prin cuvântări sau scrieri, savantul vrâncean i-a îndemnat mereu pe părinți să conștientizeze datoria de a lucra la formarea caracterului și potențarea darurilor copiilor lor. Aceste aspecte sunt la fel de necesare și astăzi pentru formarea tânărului după chipul lui Dumnezeu. Dar

oare cât de prezente mai sunt astăzi aceste preocupări în viața familiei mereu grăbite, mereu preocupate cu imediatul, cu materialul, cu acum și aici, cu multe așteptări și puține responsabilități asumate? Cine preia puțina sau chiar lipsa totală a implicării familiei în formarea religioasă a tânărului de astăzi? Întrebări și provocări la care suntem chemați să dăm răspuns și să găsim soluții.

Pedagogia lui Mehedinți accentuează în permanență importanța aparte pe care o are educatorului în formarea tinerilor. Întrucât acesta este un model ce adeseori este urmat de tineri, pedagogul sovejan afirma cu tărie că pentru o formare de calitate, armonioasă, pentru acum dar și pentru veșnicie a tinerilor, este nevoie ca acesta să viețuiască creștinește, să aibă țeluri înalte și să fie un om al discernământului, al dăruirii, al iubirii. Modelul este cel care te invită să te depășești, să crești, să nu renunți, arătându-ți mereu și metodele și mijloacele prin care te poți înălța. Simion Mehedinți le atribuie aceste roluri devotaților slujitorii ai Bisericii, mamelor trăitoare ale adevărului Scripturii, profesorilor care obișnuiesc „să-ți facă socoteli cu veșnicia”.

Întrucât neamul dăinuie prin tinerii care duc mai departe valorile și zestrea identitară a sa, lucrarea de față evidențiază și modul în care savantul vrâncean înțelegea educația ca problemă de stat ce necesită o atenție aparte și sublinia grija ce se cere în selectatea și formarea celor care construiesc caracterul tinerilor. De mare actualitate este și acest aspect al formării tinerilor în duhul cunoașterii identității naționale de către formatori care transmit nu doar informații, ci educă mai mult prin modul lor de a fi.

Rolul major pe care Biserica în are în formarea armonioasă, deplină a tânărului este alt aspect dezvoltat de pedagogia lui Mehedinți și surprins în filele acestei teze. Rol la fel de importat atunci dar și acum. Deși atunci Mehedinți găsea pe deplin justificat ca cel dintâi obiect din programa școlară să fie ocupat de religie, astăzi statutul acestei ore este unul permanent contestat de către minorități care propun imoralitatea ca principiu călăuzitor al vieții.

Înțelegând că tinerii sunt categoria de vârstă cea mai vulnerabilă și că doar printr-o cunoaștere temeinică a cuvântul lui Dumnezeu vor reuși să nu cadă în capcanele presărate de duhul lumii în toate domeniile din viața lor, pedagogul sovejan a explicat o parte din pildele Mântuitorului, identificând pentru învățăturile cuprinse în ele aplicări concrete.

Deși a fost acordată o atenție specială elementelor de pedagogie din principalele lucrări din acest domeniu tratat de Mehedinți, teza de față nu a reușit să abordeze și toate articolele publicate în revista „Duminica poporului. Foaie săptămânală pentru ridicarea poporului” publicate de savantul vrâncean în perioada 1914 - 1932. Acest aspect poate fi dezvoltat în cuprinsul unei viitoare lucrări privind pedagogia și lucrarea misionară a lui Mehedinți.

Întreaga pedagogie a lui Mehedinți poate fi folosită în lucrarea misionară a Bisericii de a-i „îmbiserici” sau menține pe tineri în legătură cu Hristos. Dar pentru ca aceștia să ajungă la Hristos

este nevoie ca adevărul Evangheliei să fie predicat pe înțelesul tânărului, păstrând o permanentă legătură cu Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție.

Întrucât formarea religioasă din familie și școală poate fi foarte armonios completată de formarea informală și nonformală prin implicarea în activitățile de voluntariat ale Bisericii, în prima anexă a lucrării s-a vorbit despre lucrarea misionară a Bisericii și formarea religioasă a tinerilor implicați în asociațiile de tineret ce-și desfășoară activitatea cu binecuvântarea Bisericii, asociații care-și fundamentează lucrarea pe valorile credinței, valori evidențiate și de Simion Mehedinți.

Pornind de la definiția voluntariatului și de la particularitățile voluntariatului creștin, amintind pe scurt despre apariția asociațiilor de tineri voluntari în țara noastră, mai multe pagini vor fi dedicate misiunii asociațiilor precum ASCOR, ATOR, Prietenii Sfinților Trei Ierarhi și Studenți pentru viață - Iași. Prezentarea mai detaliată a lucrării acestora asociații constituie un element de noutate întrucât despre misiunile lor în rândul tinerilor nu au fost scrise decât puține studii și lucrarea *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*.

Întrucât evenimentele misionare mai ample ale acestor asociații sunt organizate cu sprijinul Departamentului Misiune pentru Tineret al Arhiepiscopiei Iașilor, tot în anexa întâi este prezentată strategia misionară privind tinerii a acestui Departament și se găsesc detaliate patru activități cu cel mai mare impact misionar în rândul tinerilor din Arhiepiscopia Iașilor: Sfânta Liturghie pentru tineri, întâlnirile tematice de una sau mai multe zile, taberele și pelerinajele.

Aceste afirmații au fost validate prin rezultatele obținute prin aplicarea unui chestionar sociologic adresat unui număr de 498 de tineri implicați în activități de voluntariat organizate în Arhiepiscopia Iașilor.

Astfel în urma prezentării rezultatelor chestionarului sociologic s-a ajuns la mai multe concluzii dintre care amintim: validarea afirmațiilor lui Simion Mehedinți privind rolul deosebit pe care familia îl are în formarea religioasă a copiilor, al importanței învățării experiențiale, al voluntariatului sau a „școlii muncii” cum o numea savantul, ca cea care ajută la cunoașterea și trăirea credinței creștine, a modelului formatorului, în special al preotului, în determinarea tânărului în a trăi învățătura Bisericii și a avea o viață slujitoare semenilor.

Acest chestionar a contribuit și la afirmarea rolului voluntariatului în cunoașterea și trăirea învățăturilor Evangheliei și în îmbunătățirea relațiilor tinerilor atât cu Biserica, dar și cu prietenii, cu duhovnicul, familia sau colegii; la identificarea dorinței de a-și ajuta semenii, a apropierea lor de Biserică și de Dumnezeu, a atmosferei creată prin astfel de evenimente și a capacității celor implicați de a crea o familie drept principale motivații care îi determină pe tineri să continue să se implice în activitățile de voluntariat din Biserică; la desemnarea taberelor, a cântării la strună, a pelerinajelor și a lucrului cu copiii sau a implicării în organizarea marilor evenimente adresate

tinerilor ca cele mai apreciate și cu impact activități de voluntariat propuse de Biserică; la evidențierea voluntariatului ca sursă de împlinire a multor nevoi ale tinerilor, mai ales a celor relaționale și emoționale, ca loc de soluționarea sau îmbunătățirea în special a problemelor emoționale, ca mediu în care se dobândesc abilități și se însușesc valorile creștine și se îmbunătățește performanța școlară. Acest chestionar constituie un alt element de noutate și originalitate a lucrării.

Lucrarea misionară de formare religioasă a tinerilor ca oameni ai Adevărului chemați să moștenească Împărăția Cerurilor este una deosebit de frumoasă, de solicitantă, de provocatoare și care aduce multă bucurie. Necesitatea abordării acestei teme în orice timp, constituie o urgență misionară a Bisericii, întrucât tinerii sunt veșnicul popor nou al lui Dumnezeu care are nevoie de o permanentă evanghelizare.

Nădăjduim ca cele cuprinse în paginile acestei teze vor fi de folos celor ce au conștientizat necesitatea și urgența unei misiuni privind formarea tinerilor și care vor avea dorința, curajul și răbdarea de a se angaja într-o astfel de lucrare.

## CUPRINSUL LUCRĂRII ÎN EXTENSO

INTRODUCERE.....	9
<b>PARTEA I. BISERICA ȘI LUCRAREA MISIONARĂ CU TINERII .....</b>	<b>19</b>
<b>CAPITOLUL I. BISERICA ȘI MISIUNEA EI ÎN LUME .....</b>	<b>19</b>
<i>I.1. Biserica - trăirea oamenilor în comuniune de iubire cu Sfânta Treime și între ei</i>	19
<i>I.2. Misiunea Bisericii .....</i>	<i>22</i>
I.2.1 Definiere. Etimologie.....	22
I.2.2. Fundamentarea scripturistică a misiunii Bisericii .....	24
I.2.3. Misiunea: apostolicitate, universalitate, evanghelizare .....	27
I.2.4. Scopul, finalitatea, obiectul misiunii.....	31
I.2.5. Elemente fundamentale ale misiunii ortodoxe.....	33
I.2.6. Misiune după modelul lui Hristos.....	37
I.2.7. Scurtă istorie a misiunii ortodoxe sau privire succintă asupra trecutului misionar ortodox .....	41
I.2.8. Misiunea ortodoxă astăzi .....	43
<i>I.3 Concluzii.....</i>	<i>53</i>
<b>CAPITOLUL AL II-LEA. TINERII - MEMBRI AI BISERICI: LOCUL ȘI ROLUL LOR .....</b>	<b>58</b>
<i>II.1 Membrii Bisericii: ierarhia sacramentală și poporul cel dreptslăvitor .....</i>	<i>58</i>
<i>II.2 Lucrarea laicilor în Biserică .....</i>	<i>60</i>
<i>II.3 Locul și rolul tinerilor în Biserică .....</i>	<i>65</i>
II.3.1. Tinerii - membri laici în Biserică.....	65
II.3.2. Necesitatea unei lucrări cu tinerii.....	67
II.3.3. Principii și metode de evanghelizare a tinerilor.....	77
II.3.4. Provocări în lucrarea cu tinerii .....	84
<i>II.4 Concluzii .....</i>	<i>95</i>
<b>CAPITOLUL AL III-LEA. SFÂNȚA SCRIPTURĂ ȘI SFINȚII PĂRINȚI DESPRE FORMAREA TINERILOR.....</b>	<b>99</b>
<i>III.1 Tinerii și formarea lor religioasă în lumina Vechiului Testament.....</i>	<i>99</i>
III.1.1 Tinerii din Vechiul Testament modele de ascultare sau neascultare .....	100
III.1.2. Educația în Vechiul Testament .....	102
<i>III.2 Tinerii și educarea lor religioasă în lumina Noului Testament.....</i>	<i>105</i>
III.2.1. Mântuitorul și tinerii.....	105
III.2.2. Sfinții Apostoli și tinerii .....	109
III.2.3. Educația în Noul Testament .....	111
<i>III.3 Sfinții Părinți despre tineri .....</i>	<i>115</i>
III.3.1. Părinții Apostolici, tinerii și educația creștină.....	117
III.3.2. Clement Alexandrinul și pedagogia creștină .....	119
III.3.3. Sfântul Ioan Gură de Aur și datoria formării religioase a tinerilor.....	121
III.3.4. Sfântul Vasile cel Mare și Cuvântul către tineri .....	125
III.3.5. Sfântul Grigorie Teologul și scrisori despre formarea tinerilor .....	127

III.3.6. Fericitul Ieronim și tinerețea dedicată lui Hristos .....	128
III.3.7. Fericitul Augustin și formarea tinerilor .....	129
III.4 Concluzii .....	131
<b>PARTEA A II-A: FORMAREA RELIGIOASĂ A TINERILOR ÎN VIZIUNEA LUI SIMION MEHEDINȚI .....</b>	<b>134</b>
<b>CAPITOLUL I. PRINCIPII DE FORMARE A TINERILOR ȘI VALORI CREȘTINE ÎNTÂLNITE ÎN VIAȚA PEDAGOGULUI SIMION MEHEDINȚI .....</b>	<b>134</b>
I.1. Biografia lui Simion Mehedinți - sursă de inspirație în formarea tinerilor .....	134
I.2. Rolul și locul Bisericii și al valorilor creștine în formarea tinerilor .....	143
I.3. Concluzii .....	164
<b>CAPITOLUL AL II-LEA. PRINCIPII ȘI METODE DE FORMARE A TINERILOR INSPIRATE DIN LUCRAREA PEDAGOGICĂ A LUI SIMION MEHEDINȚI .....</b>	<b>167</b>
II.1 Contextul cultural al lucrării didactice a lui Simion Mehedinți și receptarea operei sale pedagogice de către contemporani .....	167
II.2 Principii ale pedagogiei lui Simion Mehedinți .....	171
II.2.1 Introducere .....	171
II.2.2 Formarea caracterului .....	174
II.2.3 Școala muncii .....	176
II.2.4 Educație și neam .....	179
II.2.5 Cultură și civilizație .....	185
II.2.6 Reformarea învățământului în viziunea lui Mehedinți .....	189
II.2.7 Rolul Universității și al Academiei .....	193
II.2.8 Pregătirea cadrelor didactice și a formatorilor .....	197
II.2.9 Rolul genilor, al omului de stat, al personalităților reprezentative și al vârstnicilor în educație .....	200
II.3. Metode și principii creștine în pedagogia lui Simion Mehedinți .....	206
II.3.1 Introducere .....	206
II.3.2 Rolul familiei în educație .....	208
II.3.3 Educația din școală .....	216
II.3.4 Educatorul - model pentru tineri .....	219
II.3.5 Educația pentru sănătatea sufletului .....	224
II.3.6 Principii morale desprinse din Sfânta Evanghelie .....	225
II.4. Concluzii sau despre actualitatea viziunii lui Simion Mehedinți privind formarea tineretului .....	228
<b>CONCLUZII, SUGESTII, LIMITE ALE CERCETĂRII ȘI DIRECȚII VIITOARE DE ANALIZĂ .....</b>	<b>232</b>
<b>BIBLIOGRAFIE .....</b>	<b>239</b>
I. Ediții ale Sfintei Scripturi: .....	239
II. Dicționare, documente, enciclopedii și manuale: .....	239
III. Scrieri Patristice: .....	240
IV. Volume: .....	245
V. Studii și articole: .....	256

<b>ANEXE:</b> .....	<b>270</b>
<b>ANEXA I: Formarea tinerilor prin activitățile de voluntariat ale Bisericii sau despre lucrarea misionară prin intermediul tinerilor.....</b>	<b>270</b>
<b>Anexa II: Chestionar.....</b>	<b>351</b>
<b>Anexa III: Tabele și grafice.....</b>	<b>359</b>
<b>Anexa IV: Testarea ipotezelor de nul.....</b>	<b>373</b>

## BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

### I. EDIȚII ALE SFINTEI SCRIPTURI:

1. \*\*\**BIBLIA sau Sfânta SCRIPTURĂ*, tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2019.

### II. DICȚIONARE, DOCUMENTE, ENCICLOPEDII ȘI MANUALE:

2. \*\*\**Alexandru Odobescu și corespondenții săi. Documente literare*, ediție de Filofteia MIHAI și Rodica BICHIS, Ed. Minerva, București, 1984.

3. \*\*\**Analele Academiei Române, Partea administrative și dezbaterile*, seria II, vol. XXX, 1907-8.

4. \*\*\**Compendiu de Doctrină Socială a Bisericii*, trad. de Pr. Lucian Farcaș, Editura Sapienția, Iași, 2007.

5. \*\*\**Comunicat*, în: *Schimbarea la Față*, nr. 5, aprilie 1998.

6. \*\*\**Dicționar de pedagogie contemporană*, sub redacția generală a Prof. dr. doc. Ștefan Bârsănescu, Ed. Enciclopedică română, București, 1969.

7. \*\*\**Dicționar de sociologie*, Editura Babel, București, 1993.

8. \*\*\**Dicționarul de Teologie Ortodoxă*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981.

9. \*\*\**Encyclopédie du Protestantisme*, Edition du Cerf/ Edition Labor et Fides, Paris/Geneve, 1995.

10. \*\*\*LEGEA nr. 195 din 20 aprilie 2001, publicată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 206 din 24 aprilie 2001.

11. \*\*\*LEGEA nr. 78 din 24 iunie 2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 469 din 26 iunie 2014.

12. CORRIE, John, (ed.), *Dictionary of Mission Theology. Evangelical Foundations*

13. JOHNSON, Todd M., ZURLO, Gina A. eds., *World Christian Encyclopedia. Third Edition*, Edinburgh University Press, 2020.

14. MIRCEA, Preot Dr. Ioan, *Dicționar al Noului Testament*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

15. MULLER, Karl (ed.) and others, *Dictionary of Mission. Theology, History, Perspectives*, American Society of Missiology Series, No. 24, Orbis Books, Maryknoll, New York, 1997.

### III. SCRIERI PATRISTICE:

16. \*\*\**Bogățiile oratorice ale Sfântului Ioan Gură de Aur*, în limba franceză de Jean Doublet, traduse în limba română de diacon Gheorghe Băbuț, Vol. I și II, Editura Pelerinul Român, Oradea, 2002.

17. \*\*\**Epistola către Diognet*, în vol.: *Scrierile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de Preot Dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

18. \*\*\**Epistola zisă a lui Barnaba*, în vol.: *Scrierile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de Preot Dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

19. \*\*\**Învățătură a celor doisprezece Apostoli*, în vol.: *Scrierile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de Preot Dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

20. \*\*\**Mărgăritarele Sfântului Ioan Gură de Aur*, traducere de diacon Gheorghe Băbuț, Editura Pelerinul Român, Oradea, 1994.

21. \*\*\**Problemele vieții*, Sfântul Ioan Gură de Aur traducere de Cristian Spătăreanu și Daniela Filoreanu, Editura Egumenița.

22. \*\*\*Scrieri cu tematică pedagogică: *Clement Alexandrinul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*”, „Părinți și scriitori bisericești”, seria nouă, volumul al XVI-lea, Editura Basilica, București, 2016.

23. CLEMENT ALEXANDRINUL, *Pedagogul*, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrinul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Fecioru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

24. CLEMENT ALEXANDRINUL, *Stromatele*, în „Scrieri”, Partea a doua, trad. Dumitru Fecioru, colecția P.S.B., vol. 4, București, Editura Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982.

25. FERICITUL AUGUSTIN, *Confessiones (Mărturisiri)*, I, I, 1, traducere și indici de Prof. dr. docent Nicolae Barbu, introducere și note de Preot Prof. Dr. Ioan Rămureanu, ediția a II-a, Editura Institutului biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.

26. FERICITUL AUGUSTIN, *Despre catehizarea începătorilor în credință*, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrindul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Fecioru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

27. FERICITUL AUGUSTIN, *Mărturisiri*, traducere de Pr. Prof. Nicolae Barbu, în „Părinți și Scriitori Bisericești”, volumul 64, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1985.

28. FERICITUL IERONIM, *Epistola 107. Către Leta. Despre educația fiicei sale*, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrindul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Fecioru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

29. SFÂNTUL CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Scrieri, Partea a patra, Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan*, în Colecția Părinți și Scriitori Bisericești (PSB 41), traducere, introducere, indici și note de Preotul Profesor Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000.

30. SFÂNTUL CHIRIL AL IERUSALIMULUI, *Cateheze*, trad. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.

31. SFÂNTUL CIPRIAN AL CARTAGINEI, *Despre gelozie și invidie*, în col. PSB, vol. 3, trad. de prof Nicolae Chițescu, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981.

32. SFÂNTUL CLEMENT ROMANUL, *Epistola către Corinteni(I)*, în: vol. *Scrierile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de Preot Dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

33. SFÂNTUL CLEMENT ROMANUL, *Omilie numită A doua Epistolă către Corinteni*, în: vol. *Scrierile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de Preot Dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

34. SFÂNTUL GRIGORIE CEL MARE, *Cartea Regulei pastorale*, trad. Alexandru Moisiu, Editura Centrului Mitropolitan, Sibiu, 1987.

35. SFÂNTUL GRIGORIE TEOLOGUL, *Epistola 157, Către Teodor*, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrindul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Fecioru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

36. SFÂNTUL GRIGORIE TEOLOGUL, *Epistola 167, Către Heladios*, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrindul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Fecioru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

37. SFÂNTUL GRIGORIE TEOLOGUL, *Epistola 174, Către Eudoxos*, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrindul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Fecioru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

38. SFÂNTUL IGNATIE TEOFORUL, *Către Policarp*, în vol.: *Scrierile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de Preot Dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

39. SFÂNTUL IGNATIE TEOFORUL, *Către smirneni*, în vol. *Scrierile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de Preot Dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

40. SFÂNTUL IOAN CASIAN, *Convorbiri duhovnicești*, în: *Scrieri alese*, colecția P.S.B., vol. 57, trad. Vasile Cojocaru și David Popescu, București, Editura institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1990.

41. SFÂNTUL IOAN DAMASCHIN, *Dogmatica*, trad. Dumitru Fecioru, București, Editura Scripta, 1993.

42. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Apologia vieții monahale*, în: *Despre Fecorie. Apologia vieții monahale. Despre creșterea copiilor*, Traducere din limba greacă și note de Preotul profesor Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001.

43. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Cinci cuvântări despre Ana și Samuel*, în vol.: *Omili și cuvântări despre educația copiilor*, traducere din limba greacă de Pr. Marcel Hancheș, Editura Marineasa, Timișoara, 2005, p. 27.

44. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Comentar la Evanghelia de la Ioan*, traducere din limba franceză de Gheorghe Băbuț, Editura Pelerinul român, Satu Mare, 1997.

45. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Comentariile sau explicarea Epistolei către Tit, Omilia IV*, în volumul *Comentariile sau explicarea Epistolei a doua către Timotei, Comentariile sau explicarea Epistolei către Tit, Comentariile sau explicarea Epistolei către Filimon*, Editura Nemira, 2005.

46. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Cuvânt despre cum se cade să-și crească părinții copiii*, în vol. *Sfaturi pentru o educație ortodoxă a copiilor de azi*, ediția a II-a, Editura Deisis, Sibiu, 2006.

47. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Cuvânt la Duminica vameșului și a fariseului*, în vol.: *Omilii la Postul Mare*, versiune românească îmbunătățită pornind de la ediția tradusă și îngrijită de Episcopul Roman Melchisedec (1893), în colecția „Comorile Pustiei” vol. 19, Editura Anastasia, 1997.

48. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Despre creșterea copiilor*, în: *Despre Feciorie. Apologia vieții monahale. Despre creșterea copiilor*, Traducere din limba greacă și note de Preotul profesor Dumitru Feciuru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001.

49. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Despre slava deșartă și despre cum trebuie să își crească părinții copiii*, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrindul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Feciuru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

50. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *La cuvintele «Văduva să nu fie înscrisă dacă are mai puțin de șaiszeci de ani»; și despre creșterea copiilor; și despre milostenie*, în vol.: *Despre schimbarea numelor. Despre răbdare. Despre milostenie. Despre tăria credinței. Despre propovăduirea Evangheliei și alte omilii*, traducere din limba greacă veche și note de preotul profesor Dumitru Feciuru, Editura Institutul Biblic de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006.

51. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Omilii la Facere (I)*, traducere din limba greacă veche și note de Preotul Profesor Dumitru Feciuru, Editura Institutului Biblic de Misiuni a Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.

52. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Omilii la Facere (II)*, traducere din limba greacă veche și note de Preotul Profesor Dumitru Feciuru, Editura Institutului Biblic de Misiuni a Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004.

53. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Omilii la Facere*, în „Scrieri”, Partea a doua, trad. Dumitru Fecioru, colecția P.S.B., vol. 23, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1989.

54. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Omilii la Matei, Scrieri, Partea a treia*, în Colecția Părinți și Scriitori Bisericești (PSB 23), traducere, introducere, indici și note de Pr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.

55. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Omilii la săracul Lazăr. Despre soartă și providență. Despre rugăciune. Despre viețuirea după Dumnezeu*, traducere din limba greacă veche și note de Preotul profesor Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005.

56. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Tâlcuirea celui întru Sfinți Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului, la Epistola întâi către Timotei, Omilia a 13-a*, în: *Tâlcuire la Epistolele I și II Timotei, Către Tit, și Către Filimon*, traducere din limba greacă veche de Mitropolitul Veniamin Costachi, ediție îngrijită și note de Andreea Stănciulescu, Editura Doxologia, Iași, 2020.

57. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Tâlcuirea celui întru Sfinți Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului, la Epistola către Efeseni, Omilia a 21-a*, în: *Tâlcuire la Epistolele către Galateni și Efeseni*, traducere din limba greacă veche de Mitropolitul Veniamin Costachi, ediție îngrijită și note de Andreea Stănciulescu, Editura Doxologia, Iași, 2021.

58. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Tâlcuirea celui întru Sfinți Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului, la cea de-a doua Epistolă către Timotei*, în *Tâlcuire la Epistolele I și II Timotei, Către Tit, și Către Filimon*, traducere din limba greacă veche de Mitropolitul Veniamin Costachi, ediție îngrijită și note de Andreea Stănciulescu, Editura Doxologia, Iași, 2020.

59. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Tâlcuiri la Epistola întâi către Timotei a Sfântului Apostol Pavel*, Editura Nemira, București, 2005.

60. SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Tâlcuirea celui întru Sfinți Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului, la Epistola către Galateni, Omilia a IV-a*, în: *Tâlcuire la Epistolele către Galateni și Efeseni*, traducere din limba greacă veche de Mitropolitul Veniamin Costachi, ediție îngrijită și note de Andreea Stănciulescu, Editura Doxologia, Iași, 2021.

61. SFÂNTUL MAXIM MĂRTURISITORUL, *Capete despre dragoste I, 1-2*, în *Filocalia sau Culegere din scrierile Sfinților Părinți*, vol. 2, Traducere, introducere și note de pr. Dumitru Stăniloae, ediție electronică, Apologeticum, 2005.

62. SFÂNTUL POLICARP, EPISCOPUL SMIRNEI, *Către Filipeni*, în vol.: *Scrierile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de Preot Dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

63. SFÂNTUL VASILE CEL MARE, *Asceticele (Scrieri partea a doua)*, în Colecția Părinți și Scriitori Bisericești (PSB 18), traducere, introducere, indici și note de Prof. Iorgu D. Ivan, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1989.

64. SFÂNTUL VASILE CEL MARE, *Omilii și cuvântări*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2004.

#### IV. VOLUME:

65. \*\*\**ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

66. \*\*\**Fiecare zi e un dar al lui Dumnezeu. 366 cuvinte de folos pentru toate zilele anului*, ediția a II-a, Traducere din limba rusă de Adrian Tănăsescu-Vlas, Editura Sofia, București, 2012.

67. \*\*\**Învățăturile lui Neagoe Basarab Voevod*, Carte îngrijită de D. Ciurezu, Biblioteca Albina.

68. \*\*\**Tinerețea o contagioasă tendință de aspirație la absolut* (Arhiepiscopia Dunării de Jos, Colegiul Național „Vasile Alecsandri” din Galați), Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, 2016.

69. ACHIMESCU, Pr. Prof. Dr. Nicolae, *Religie, modernitate și postmodernitate*, Editura Trinitas, București, 2013.

70. ALBU, Gabriel, *Repere pentru o concepție umanistă asupra educației*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005.

71. ALEXANDRU, Ioan, *Iubirea de Patrie*, Ed. Eminescu, București, 1985.

72. ANANIA, Bartolomeu Valeriu, *Apa cea vie a Ortodoxiei*, Cluj-Napoca, Editura Renașterea, 2002.

73. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

74. † ANASTASIOS YANNOULATOS, Arhiepiscopul Tiranei și al întregii Albanii, *Ortodoxia și problemele lumii contemporane*, Editura Bizantină, București, 2003.

75. † ANDREI, Arhiepiscopul Alba Iuliei, *Spiritualitate creștină*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2002.

76. † ANTONIE DE SUROJ, Mitropolit, *Haos. Lege. Libertate*, trad. de Denis Chiriac, editura Egumenița, București, 2022.

77. BALIA, Daryl, KIM, Kirsteen (ed., *Edinburgh 2010. Witnessing to Christ Today*, Regnum Books International, 2010.
78. BARNA, Pr. Dr. Doru-Mihai, *Lucrarea misionar-pastorală a Bisericii Ortodoxe în taberele pentru tineri*, Editura Doxologia, Iași, 2019.
79. BĂNCILĂ, Vasile, *Inițierea religioasă a copilului*, Ed. Anastasia, București, 1996.
80. BÂRSĂNESCU, Ștefan, *Politica culturii în România contemporană. Studiu de pedagogie*, Ediția a II-a, Prefață de Carmen Crețu, Cuvânt înainte de George Văideanu, Ed. Polirom, 2003.
81. BÂRSEANU, A., *Cincizeci de colinde*, Brașov, 1903.
82. BEL, Pr. Prof. Dr. Valer, *Misiune, parohie, pastorație. Coordonate pentru o strategie misionară*, ediția a II-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2006.
83. BENGA, Cristina, *Idealul educațional în Pedagogia creștină. Clement din Alexandria. Sfântul Ioan Gură de Aur. Fericitul Augustin*, Editura Sofia, București, 2009.
84. BERGER, Ierom. Calinic, *Provocări ale gândirii și vieții ortodoxe astăzi - reflecții despre temeuriile creștine*, trad. de Maria Cornelia și Pr. Diac. Ioan. I. Ică jr, editura Deisis, Sibiu, 2011.
85. BERNEA, Ernest, *Îndemn la simplitate*, Ed. Predania, București.
86. BEVANS, Stephen B., SCHROEDER, Roger P., (ed.), *Constants in Context. A Theology of Mission for Today*, American Society of Missiology Series, No. 30, Orbis Books, Maryknoll, New York, 2004.
87. BOCH, David, *Transforming Mission. Paradigm Shifts in Theology of Mission*, Orbis Books, Maryknoll, New-York, 1991.
88. BOLOCAN, Carmen Maria, *Catehetică și didactica religiei - interferențe și deosebiri*, Iași, Editura Sf. Mina, 2008.
89. BOSCH, David J., *Transforming Mission. Paradigm Shifts in Theology of Mission*, American Society of Missiology Series, No. 16, Orbis Books, Maryknoll, New York, 2011.
90. BRECK, Pr. Prof. dr. John, *Puterea Cuvântului în Biserica dreptmăritoare*, traducere de Monica E. Herghelegiu, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1999.
91. BRECK, Pr. Prof. dr. John, *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii*, trad. Ioana Tămăian, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2003.
92. BRIA, Ion, *Mergi în pace! Perspective ortodoxe în misiune*, traducere de Simona Tuhuț, Editura Reîntregirea, Alba- Iulia, 2015.
93. BRIA, Pr. prof. dr. Ion, *Curs de Teologie și Practică Misionară Ortodoxă*, Geneva, 1982.

94. BRIA, Pr. Prof. Dr. Ion, *Hermeneutica Teologică. Dinamica ei în structurarea Tradiției*, Editura Andreiana, Sibiu, 2009, p. 86.
95. BRIA, Pr. prof. dr. Ion, *Ortodoxia în Europa. Locul spiritualității române*, Editura Trinitas, Iași, 1995.
96. BULGAKOFF, Sergiu, *Ortodoxia*, Tipografia arhidiecezană, Sibiu, 1933.
97. CALCIU-DUMITREASA, Părintele Gheorghe, *Cele șapte cuvinte către tineri*, Ed. a III-a revizuită, București, Scara Print, 2019.
98. CIOARNEA, Carmen, *Sandu Tudor și Asociațiile Studențești Creștine din România Interbelică*, Editura Eikon, 2017, București.
99. CIUDIN, Pr. Prof Dr. Nicolae, *Studiul Vechiului Testament*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002.
100. CLERGET, Stefhane, *Criza adolescenței - Căi de a o depăși cu succes*, Editura Trei, București, 2007.
101. COLLINS, Gary R., *Christian Counseling: A Comprehensive Guide*, Waco, Tex.: Word, 1980.
102. COMAN, Pr. Prof. Ioan Gh., *Patrologie, volumul III*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988.
103. COMAN, Preot Profesor Ioan G., *Frumusețile iubirii de oameni în spiritualitatea patristică*, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1988.
104. COMAN, Preot Profesor Ioan G., *Probleme de filosofie și literatură patristică*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.
105. COMENIUS, Johann Amos, *Magna Didactica*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1970.
106. COSTA DE BEAUREGARD, Pr. prof. dr. Marc-Antoine, *Tineretul ortodox și societatea modernă*, Ed. Doxologia, Iași, 2014.
107. COSTĂ DE BEAUREGARD, M., *Dumitru Stăniloae. Mică dogmatică vorbită - dialoguri la Cernica*, traducere Maria Cornelia Oros, Editura Deisis, Sibiu, 1995.
108. CREȚU, Pr. conf. dr. Vasile, *Vocația pedagogică a laicilor în Biserică*, Editura Universității din București, București, 2022.
109. CUCOȘ, Constantin, *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Editura Polirom, Iași, 1999.
110. CUCOȘ, Constantin, *Istoria pedagogiei. Idei și doctrine pedagogice fundamentale*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, 2017.
111. CURY, Augusto, *Copii străluciți, elevi fascinanți*, Editura For You, București, 2011.

112. CUVIOSUL SILUAN ATONITUL, *Între iazul deznădejdiei și iadul smerenie*, Sibiu, 2001.
113. DANCĂ, Wilhelm, „Omul recent și noua evanghelizare”, în: *Perspectivile evanghelizării în lumea de azi*, Dialog Teologic, Revista Institutului Teologic Romano-Catolic Iași, Anul VII, nr. 13, Editura Sapientia, Iași, 2004.
114. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Călătorind cu Dumnezeu - Înțelesul și folosul pelerinajului*, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2008.
115. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Evanghelia slavei lui Hristos. Predici la Duminicile de peste an*, Editura Basilica, București, 2016.
116. † DMITRI, Arhiepiscopul Primat al Arhiepiscopiei Ortodoxe Grecești a Americii, *Împărăția lui Dumnezeu. Tâlcuire duhovnicească la Predica de pe munte*, trad. Remus Rus, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2003.
117. DENIS, Jean-Pierre, *De ce scandalizează creștinismul*, traducere din limba franceză și prefața de Eduard Florin Tudor, Editura Nemira, București, 2012.
118. DEWEY, John, *Reconstruction in Philosophy*, Henry Holt and Company, New York, 1920.
119. DRĂGHICESCU, D., *Din psihologia poporului român*, București, 1907.
120. DURA, Nicola, *Propovăduirea Cuvântului și Sfintele Taine. Valoarea lor în lucrarea de mântuire*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiuni al Bisericii Ortodoxe Române, 1998.
121. EFREM VATOPEDINUL, Arhim., *Terapia sufletului. Din convorbirile Părintelui Stareț Efrem Vatopedinul cu psihologi, medici psihiatri și neurologi români*, Editura Doxologia, Iași, 2024.
122. EVDOKIMOV, Paul, *Cunoașterea lui Dumnezeu în tradiția răsăriteană*, trad. Pr. lect. univ. dr. Vasile Răducă, Editura Christiana, București, 1995.
123. EVDOKIMOV, Paul, *Ortodoxia*, traducere dr. Irineu Ioan Popa, Editura Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996.
124. FELEA, Ilarion V., *Religia culturii*, Arad, Editura Episcopiei Ortodoxe Române, 1994.
125. FIELDS, Doug, *Lucrarea cu tinerii. Scopuri și temelie. 9 componente esențiale ale lucrării cu tinerii*, tradusă de Octavian Verla, Editura Noua Speranță, Timișoara, 2005.
126. FURTUNĂ, D., *Cuvinte scumpe, taclale, povestiri și legende românești*, București, 1914.
127. GOGA, Octavian, *Însemnările unui trecător. Crâmpoie din zbuciumările de la noi*, Arad, 1911.

128. GORDON, Pr. Prof. Dr. Vasile, *Introducere în catehetica ortodoxă*, Editura Sophia, București, 2004, pg. 83
129. GORDON, Vasile, *Biserica și școala. Analize omiletice, catehetice și pastorale*, București, Editura Christiana, 2003.
130. GRAMA, Dorin, *Vremea este a sluji*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2017.
131. HAHN, Scott, *Catolicii și noua evanghelizare. Ghid de activitate misionară*, traducere din limba engleză de Ana Maria Botnaru, Editura Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2020.
132. HARASECIUC, Nicu Vasile, *Tabere școlare Bacău: Monografie*, Editura Egal, Bacău, 2006.
133. HATCH, Edwin, *The influence of Greek Ideas on Christianity*, New York: Haper and Broters, 1957.
134. HIMCINSCHI, Preot Mihai, *Misiune și dialog. Ontologia misionară a Bisericii din perspectiva dialogului interregios*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2003.
135. HLANDAN, Diac. Andrei, (coord.), *Lumini pentru viață. Educația religioasă*, volumul I, Editura Basilica, București, 2020.
136. HOLBEA, Pr. lect. Gheorghe, Opriș, Pr. lect. dr. Dorin, Opriș Lect.dr. Monica, Jambore, Diac. George, *Apostolat educațional. Ora de religie - cunoaștere și definire spirituală*, Ed. BASILICA, București, 2010.
137. IERÓTEOS, Mitropolit al Nafpaktosului, *Isihie și Teologie. Calea Tămăduirii omului în Biserica Ortodoxă*, traducere: Protosinghel Teofan Munteanu, Editura Sophia, București, 2016.
138. IFTIMI, Sorin, *Pelerin în Iași. Ghid pentru vizitatori*, Iași, Editura Trinitas, 2000.
139. † IOANNIS ZIZIOULAS, Mitr., Mitropolit de Pergamon *Ființa eclesială*, trad. Aurel Nae, Ed. Bizantină, București, 1996.
140. IOJA, Pr. Prof. Dr. Cristinel, *Homo economicus. Iisus Hristos, sensul creației și insuficiențele purului biologism*, Editura Doxologia, Iași, 2023.
141. IRIMIA, Pr. Valer, *Asistența Socială a Bisericii*, Editura Cosal, București, 2009, p. 48.
142. † IRINEU SLĂTINEANUL, Mitropolitul Olteniei, *Omul ființă spre îndumnezeire*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2000.
143. JALA, Dominic, *Liturgy and mission*, Edit. C.L.V. - Edizioni liturgiche, Roma, 1987.
144. KEISER, Preot Michael, *Propovăduirea Cuvântului. Recuperarea tradiției apostolice a evanghelizării*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2017.
145. KOLB, David A., *Experimental learning*, Prentice Hall Inc., New Jersey, 1984.
146. LARCHET, Jean-Claude, *Biserica, Trupul lui Hristos Vol. I: Natura și structura Bisericii*, în românește de Marinela Bojin, Editura Sophia, București, 2013.

147. LARCHET, Jean-Claude, *Terapeutică bolilor spirituale*, trad. de Marinela Bojin, editura Sophia, București, 2006, p. 123.
148. LEMENI, Adrian, IONESCU, pr. Răzvan, MIHALACHE, Diac. Sorin, IOJA, Cristinel, *Apologetică ortodoxă*, vol. 2, Editura Basilica, București, 2014.
149. LINGENFELTER, Sherwood, *Transforming culture. A Challenge for Christian Mission*, Baker Book House, Grand Rapids, Michigan, 1992.
150. LOSSKY, Vladimir, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, Traducere, studiu introductiv și note Pr. Vasile Răducă, Editura Anastasia.
151. MADA, Arhimandrit Teofan, *Iisus, pelerin la Ierusalim*, Editura Vremi, Cluj-Napoca, 2013.
152. MAICA MAGDALENA, *Cum să comunicăm copiilor credința ortodoxă. Convorbiri, reflecții și alte sfaturi*, Ediția a III-a, Traducere Cristian Pop și diacon Ioan I. Ică jr, Editura Deisis, Sibiu, 2008.
153. MANTZARIDIS, Gheorghe, *Morală creștină*, trad. Cornel Constantin Coman, București, Editura Bizantină, 2006.
154. MARROU, Henri-Irénée, *Istoria educației în Antichitate*, vol. II, traducere de Stella Petecel, Editura Meridiane, București, 1997.
155. MASOUKAS, Nikos A., *Istoria filozofiei bizantine*, trad. Constantin Coman și Nicușor Deciu, București, Editura Bizantină, 2003.
156. MĂLUREANU, dr. Alexandru, (coord.), *Lumina educației bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, Editura Trinitas, București, 2021.
157. MCDOWELL, John, HOSTETLER, Bob, *Manual de consiliere a tinerilor - un studiu comprehensiv pentru pregătirea lucrătorilor cu tineretul, pastorilor, profesorilor și părinților*, traducere: Claudiu Vereș, Editura Noua Speranță, Ediția IV-a, Timișoara, 2010.
158. MEHEDINȚI (SOVEJA), S., „Învățătorul” în straja țării, Ed. „Cugetarea” PC Georgescu – DELAFRAS, București IV, str. Popa Nan, 21.
159. MEHEDINȚI SOVEJA, Simion, *Altă creștere. Școala muncii*, Editura Rotonda, 2008.
160. MEHEDINȚI, S., „Academia, instituție etnopedagogică. Institutul - organizare internațională”, în: *Civilizație și cultură. Concepte, definiții, rezonanțe*, Îngrijirea ediției, studiu introductiv și note de Gheorghică Geană, Ed. Trei, s. l., 1999.
161. MEHEDINȚI, S., „Ideile lui J.J. Rousseau asupra educației”, ediția a II-a, în: *S. Mehedinți, Primii pași. Primele certitudini, Lucrare îngrijită de Costică Neagu*, Ed. Terra, Focșani, 2013, p. 118.
162. MEHEDINȚI, S., *Academia, instituție etnopedagogică. Institutul - organizare internațională*, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria națională, București, 1941.

163. MEHEDINȚI, S., *Apropiere de Iisus prin Biserica noastră prin alegerea educatorilor*, Atelierele grafice SOCEC&Co., S. A., București, 1935.
164. MEHEDINȚI, S., *Caiete, vol. I*, Editura Terra, Focșani, 2012.
165. MEHEDINȚI, S., *Caracterizarea etnografică a unui popor prin munca și uneltele sale în: Civilizație și cultură. Concepte, definiții, rezonanțe*. Îngrijirea ediției, studiu introductiv și note de Gheorghită Geană, Ed. Trei, s. 1., 1999.
166. MEHEDINȚI, S., *Câteva amintiri - extras din volumul omagial C. Giurescu*, București, 1944.
167. MEHEDINȚI, S., *Ce poate face un Educator?*, Ed. Librăriei SOCEC&Co., S. A., București, 1932.
168. MEHEDINȚI, S., *Civilizație și cultură. Concepte, definiții, rezonanțe*. Îngrijirea ediției, studiu introductiv și note de Gheorghită Geană, Ed. Trei, s. 1., 1999.
169. MEHEDINȚI, S., *De senectute. Bătrânețea în cadrul muncii pentru cultură - scădere și adaus*, Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria Națională, București, 1947.
170. MEHEDINȚI, S., *Discursuri. Conferințe*, Volumul I, Ed. Terra, Focșani, 2000.
171. MEHEDINȚI, S., *La ceas de taină. Discursuri. Conferințe, Volumul II*, ediția I, Ed. Terra, Focșani, 2001.
172. MEHEDINȚI, S., *Locul poporului și al statului român în răscrucea vieții europene de azi*, Ed. Biblioteca politică, București, 1943.
173. MEHEDINȚI, S., *Metodă și metodică (Extras din „Cercetări și Studii Geografice”, seria II, vol. I, 1937 - 38)*, Tiparul Universitar, București, 1941.
174. MEHEDINȚI, S., *Optimismul lui Eminescu. Goethe și Eminescu (text inedit). Titu Maiorescu (notițe biografice)* cu o postfață de Dr. Gheorghită Geană, Ed. Terra, Focșani, 2000.
175. MEHEDINȚI, S., *Parabole și învățături din Evanghelie*, Prefață de Pr. Vasile Gordon, Postfață de Prof. Gheorghită Geană, Ed. Sophia, București, 2002.
176. MEHEDINȚI, S., *Pentru Biserica noastră*, Tipografia Gutenberg Joseph Gobl S-ri, București, 1911, p. 10.
177. MEHEDINȚI, S., *Politica de vorbe și omul de stat, ediția a doua*, Ed. Librăriei SOCEC&Co. Societate Anonimă, București, 1928.
178. MEHEDINȚI, S., *Poporul*, Ediție îngrijită, studiu introductiv, note și comentarii de Constantin Schifirneț, Ed. Albatros, București, 2002.
179. MEHEDINȚI, S., *Poți fi om deplin fără să fii creștin?*, Ed. „Viața Românească”, București, s.a.
180. MEHEDINȚI, S., *Premise și concluzii la Terra. Amintiri și mărturisiri*, Monitorul oficial și Imprimeriile Statului, Imprimeria națională, București, 1946.

181. MEHEDINȚI, S., *Profesorul. Temelia tuturor reformelor școlare*, Editura Librăriei SOCEC&Co., S. A., București, 1929.
182. MEHEDINȚI, S., *Școala poporului*, Ed. „Viața românească”, București, 1923.
183. MEHEDINȚI, S., *Trilogia științei. Cercetător-Erudit-Savant*, în: *Memoriile Secțiunii istorice ale Academiei Române*, Seria III, Tomul XXI, Monitorul Oficial și Imprimeriile statului, Imprimeria națională, București, 1939.
184. MEHEDINȚI, S., *Trilogii: știință, școală, viață. Cu aplicări la poporul român*, Institutul de Arte Grafice „Cugetarea” Georgescu-Delafraș, București, IV - Str. Popa Nan, 21, (1940).
185. MEHEDINȚI, Simion, *Altă creștere - Școala muncii*, Opera Omnia, Ed. TIPOMOLDOVA.
186. MEHEDINȚI, Simion, *Către noua generație. Biserica, Școala, Armata, Tineretul*, Ed. TIPO MOLDOVA, Iași, 2011.
187. MEHEDINȚI, Simion, *Creștinismul românesc. Adaos la Caracterizarea etnografică a poporului român*, Editura Fundația Anastasia, 1995.
188. MEHEDINȚI, Simion, *Creștinismul românesc. Adaos la Caracterizarea etnografică a poporului român*, Prefață de Dumitru Muster, Ediție îngrijită de Dora Mezdrea, Fundația Anastasia, s. l., 1995.
189. METALLINOS, Gheorghios D., *Parohia Hristos în mijlocul nostru*, Traducere Pr. Prof. Ioan I. Ică, Editura Deisis, Sibiu, 2004.
190. MEYENDORFF, Jean, *Biserica Ortodoxă ieri și azi*, Ediție nouă revăzută și îndreptată de Jean Meyendorff și Nicolas Lossky, Traducere de Cătălin Lazurca, Editura Anastasia, s. l., 1996.
191. NEACȘU, Ioan, *Motivație și învățare*, Editura didactică și pedagogică, București, 1978.
192. NECULA, Pr. Constantin, *Tânărul în căutarea libertății*, Editura Doxologia, Iași, 2018.
193. NICOLA, Ioan, *Tratat de pedagogie școlară*, București, Editura Didactică și Pedagogică R.A., 1996.
194. NOICA, Rafail, *Cultura Duhului*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2002.
195. OLSON, Dr. G. Keith, *Counseling Teenagers*, Loveland, Cob.: Group Books, 1984.
196. OPRIȘ, Dorin, *Dimensiuni creștine ale pedagogiei moderne*, Editura Sf. Mina, Iași, 2010.
197. PAPADOPOULOS, Stelianos, *Viața Sfântului Vasile cel Mare*, trad. diac. Cornel Coman, Editura Bizantină, București, 2018.

198. PAPAHAGI, Adrian, *Creștinul în cetate. Manual de supraviețuire*, Editura Doxologia, Iași, 2017.
199. PÂRVAN, Vasile, *Memoriale*, București, 1923.
200. PESTROIU, Pr. David, *Liturghie și misiune*, Ediție revizuită, Editura Universității din București, 2020.
201. PETRARU, Pr. Dr. Gheorghe, *Teologie Fundamentală și Misionară. Ecumenism*, Editura Performantica, Iași, 2006.
202. PETRARU, Pr. Gheorghe, *Misiologie Ortodoxă*, Ed. Panfilius, 2002.
203. PETRARU, Pr. Gheorghe, *Ortodoxie și prozelitism*, Editura Trinitas, 2000.
204. POPESCU TEIUȘAN, Ilie, *Pedagogi și oameni de școală din România*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1975.
205. POPESCU, Dumitru, *Hristos. Biserică. Societate*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1998.
206. POPESCU, Prot. Teofan, „Părintele Sofian. Smerenia și dragostea însemnele trăirii ortodoxe”, Editura Doxologia, Iași, 2022.
207. RADU, Pr. Prof. Dr. Dumitru, *Îndrumări misionare*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1986.
208. RĂDUCĂ, Pr. Vasile, *Antropologia Sfântului Grigorie de Nyssa*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, București, 1996.
209. RĂDULESCU-MOTRU, C., *Revizuirii și adăugiri*, V, 1947, volum îngrijit de Rodica Bichis, comentariu Dinu C. Giurescu, Ed. Floarea Darurilor, București, 1998.
210. REY-HERME, Philippe-Alexandre, *La Colonie de vacances hier et aujourd'hui*, Paris, Editions du Cap, 1955.
211. ROOF, W.C., *Spiritual Marketplace. Baby Boomers and the Remaking of American Religion*, Princeton University Press, Princeton, 1999.
212. SCHMEMAN, Pr. Alexander, *Biserică, lume, misiune*, traducere din limba engleză de Maria Vințeler, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2006.
213. SCHMEMANN, Preotul Profesor Alexander, *Pentru viața lumii. Sfintele Taine și Ortodoxia*, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2012.
214. SEMEN, Petre, *Introducere în teologia profeților scriitori*, Editura Doxologia, Iași, 2010.
215. SEMEN, Petre, *Meditații la Evangheliile de peste săptămână*, Editura Sf. Mina, Iași, 2018.
216. SEMEN, Petre, *Meditații la Psalmi*, vol. I, Editura Sf. Mina, Iași, 2014.
217. SEMEN, Petre, *Meditații la Psalmi*, vol. II, Editura Sf. Mina, Iași, 2015.

218. SEMEN, Pr. Petre, *Așteptând mântuirea*, Editura Trinitas a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 2010.
219. SEMEN, Pr. Prof. Dr. Petre, *Arheologia biblică în actualitate*, Editura Trinitas, Iași, 2008.
220. SENECA, *Seneca despre învățătură*, Editura Seneca, Traducere din limba latină de Ioana Costa, București, 2018.
221. SFÂNTUL IUSTIN POPOVICI, *Biserica Ortodoxă și ecumenismul*, trad. Adrian Tănăsescu, Mănăstirea Sfinții Arhangheli - Petru Vodă, 2002.
222. SFÂNTUL SIMION NOUL TEOLOG, *Cateheze. Scrieri II*, Ediția a II-a revăzută, studiu introductiv și traducere de diac. Ioan I. Ică Jr., Editura Deisis, Sibiu, 2003, p. 307.
223. SFÂNTUL TEOFILACT AL BULGARIEI, *Tâlcuirea epistolelor către Tesaloniceni, Timotei, Tit și Filimon ale slăvitului și prea-lăudatului Apostol Pavel, tălmăcită din elina veche în cea nouă și împodobită cu felurite însemnări de către Nicodim Aghioritul, îndreptarea tălmăcirii, note ale ediției și înainte-cuvântare de Florin Stuparu*, Editura Sophia, București, 2014.
224. SOVEJA, *Oameni dela Munte. Torna, torna, fratre*, Ed. Librăriei Socec&Co. Societate Anonimă, Ediția II, București, 1921.
225. STANCIU, Ion Gh., *Școala și pedagogia în secolul XX*, Ed. didactică și pedagogică, București, 1983.
226. STĂNILOAE, Părintele Profesor Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, ediția a III-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.
227. STĂNILOAE, Pr. Prof. Dumitru, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia Ortodoxă*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004.
228. STĂNILOAE, Preot Profesor Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, volumul I, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2010.
229. STĂNILOAE, Preotul Profesor Dumitru, *Ascetica și mistica Bisericii Ortodoxe*, Editura Institutului Biblic de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002.
230. STOIAN, Stanciu, *Pedagogia română modernă și contemporană*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1976.
231. STRABON, *Geografia* (VII), 4.
232. STREINU, V., *Poeți ai plebei*, Revista Fundațiilor Regale, aprilie 1940.
233. TADEI, Starețul de la Mănăstirea Vitovnița, *Cum îți sânt gândurile, așa îți este și viața*, traducere din limba sârbă de Valentin - Petre Lică, Editura Predania, București, 2006.
234. TIHAMER, Toth, *Pastorația tineretului*, traducere de pr. Ioan Sociu, Iași, Editura Presa Bună, 2003.

235. TIMIADIS, Mitropolit Emilianos, *Preot, Parohie, Înnoire*, trad. de Paul Brusankowski, Editura Sophia, București, 2001.
236. TOROCZKAI, Ciprian Iulian, *Misiunea Bisericii Ortodoxe ieri și azi*, Editura Agnos, Sibiu, 2019.
237. TUFESCU, Victor, *Simion Mehedinți. Viața și opera*, Ed. Enciclopedică, București, 1994.
238. VALICĂ, Pr. dr. Mihai, *Introducere în Teologia Socială - Teze generale pentru o doctrină socială a Bisericii*, Editura Christiana, București, 2005.
239. † VARLAAM PLOIEȘTEANUL, Episcop-Vicar Patriarhal, MARICA, Pr. Dr. Florin, Consilier Patriarhal, Adrian LEMENI, Conf. Dr., Consilier Patriarhal onorific, coordonatori, *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, Editura Basilica, București, 2017.
240. VASSILIADIS, Petros (ed.), *Orthodox Perspectives on Mission*, Regnum Edinburgh Centenary Series, volume 17, Regnum Books International, 2013.
241. VERNETTE, Jean, *Sectele*, Editura Meridiane, București, 1996.
242. VERZAN, Preot Dr. Sabin, *Epistola Sfântului Apostol Pavel către Tit. Introducere, traducere, comentariu și teologie*, Editura Institutul Biblic și de Misiuni al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.
243. VIANU, Tudor, *Filosofia culturii și teoria valorilor*, București, Editura Nemira, 1998.
244. VIANU, Tudor, *Filosofia culturii*, Ed. Publicom, ediția a doua, București, 1945.
245. VILAMAJÓ SANCHIS, Edith, *Formation for transformation. An approach to Renewing the Teaching Ministry within the Church*, Regnum Books International, 2022.
246. VIZITIU, Pr. Mihai, *Filantropia divină și filantropia Bisericii, după Noul Testament*, Editura Trinitas, Iași, 2002.
247. VORONCA, Elena, *Colinde din Ardeal, datini de Crăciun și credințe populare*, București, 1914.
248. VORONCA, Elena, *Datinile și credințele poporului român*, vol. I, partea I și II, Cernăuți, 1903, p. 155.
249. WIGODER, Geoffrey, *Profeți și profeții*, în *Enciclopedia iudaismului*, traducere de Radu Lupan și George Weiner, Editura Hasefer, București, 2006.
250. ZIGABEN, Eftimie, *Tâlcuire la Evanghelia după Luca*, traducere din limba greacă veche și note de Adrian Tănăsescu-Vlas, Editura Cartea Ortodoxă, București, 2006.
251. ZURLO, Gina A., JOHNSON, Todd M., (eds.), *World Christian Database* (Leiden/Boston: Brill, accessed January 2025).

## V. STUDII ȘI ARTICOLE:

252. \*\*\*, „Enciclica Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe, Creta, 2016”, în: *Tabor*, anul X (2016).

253. AFLOAREI, Roxana, „Am ajuns în ASCOR fiind în căutarea sensului vieții...”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

254. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „*Facă-se voia Ta*» (*Reflecție teologică misionară*)”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

255. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „*Facă-se Voia Ta*»: Misiune pe urmele lui Hristos”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

256. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „*Vină împărăția Ta*»: Mărturisire ortodoxă în lumea contemporană”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

257. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „Descoperind ethosul misionar ortodox”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

258. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „*Dialoguri și misiune*”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

259. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „Euharistie - slujire - mărturisire în întrepătrundere reciprocă”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

260. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „Înălțarea firii umane”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

261. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „Înțelegerea duhovnicească a vieții și a misiunii” în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*”, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

262. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „Misiune ortodoxă: trecut - prezent - viitor”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura SONEA, Cristian, „Missio Dei -The Contemporary Paradigm and its Reception in the Eastern Orthodox Missionary Theology”, în: *Review of Ecumenical Studies* Sibiu, vol. 9, 2017.

263. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „Ortodoxie și misiune”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

264. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „Redescoperind conștiința noastră de sine apostolică în secolul al XXI-lea”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

265. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „Scopul și motivul misiunii (Dintr-o perspectivă teologică)”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

266. † ANASTASIE YANNOULATOS, Arhiepiscop al Tiranei și al întregii Albanii, „Teologie, misiune și pastorație”, în: *Misiune pe urmele lui Hristos. Studii teologice și omilii*, trad. diac. Ștefan L. Toma, Editura Andreiana, Sibiu, 2013.

267. † ANASTASIOS YANNOULATOS, Archbishop, „Orthodox Mission: Past, Present, Future”, în: *Orthodox Perspectives on mission*, edited by Petros Vassiliadis, Regnum Edinburgh Centenary Series, Volume 17, 2013.

268. BALIA, Daryl, KIM, Kirsteen „Mission, Spirituality and Authentic Discipleship”, în: *Edinburgh 2010. Witnessing to Christ Today*, Regnum Books International, 2010.

269. BARBU, Prof. Dr. Doc. N. I, „Introducere”, în: *Confessiones (Mărturisiri)*, traducere și indici de Prof. dr. docent Nicolae Barbu, introducere și note de Preot Prof. Dr. Ioan Rămureanu, ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994.

270. † ANDREI, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, „Familia, copiii și tinerii, educarea lor și viitorul omenirii”, în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

271. BARCAN, Luiza, „Tabăra de creație, ca experiență de comunicare” în: *Adevărul literar și artistic, săptămânal de cultură și atitudine*, Anul XIV, nr. 781, București, 2005.

272. BĂDESCU, Ilie, „Analiză critică din perspectiva tradiției ortodoxe a consumismului ca ideologie dominantă în contextul societății contemporane”, în vol.: *Îndrumător tematic pentru cursurile preoțești în vederea dobândirii gradelor profesionale*, București, 2015.

273. BEL, Pr. Prof. Dr. Valer, „Locul misiunii Bisericii în iconomia mântuirii”, în: *Misiologie Ortodoxă*, vol. I, coord. Pr. Prof. Dr. Valer Bel, Ed. BASILICA, București, 2021.

274. BEL, Pr. Prof. Dr. Valer, „Misiunea ca zidire a trupului lui Hristos, Biserica. Liturghie și misiune”, în: *Misiologie Ortodoxă*, vol. I, coord. Pr. Prof. Dr. Valer Bel, Ed. BASILICA, București, 2021.

275. BEL, Pr. Prof. Dr. Valer, „Propovăduirea Evangheliei și transmiterea dreptei credințe în contextul tradiției apostolice”, în: *Misiologie Ortodoxă*, vol. I, coord. Pr. Prof. Dr. Valer Bel, Ed. BASILICA, București, 2021.

276. BEL, Pr. Prof. Dr. Valer, „Temeiurile teologice ale misiunii creștine: trinitar, hristologic, pnevmatologic și ecclesiologic”, în: *Misiologie Ortodoxă*, vol. I, coord. Pr. Prof. Dr. Valer Bel, Ed. BASILICA, București, 2021.

277. BEL, Pr. Prof. Dr. Valer, SONEA, Pr. Conf. Dr. Cristian, „Apostolatul mirenilor ca participare la întreita slujire a lui Hristos și la însușirile Bisericii”, în *Misiologie Ortodoxă*, vol. I, coord. Pr. Prof. Dr. Valer Bel, Ed. BASILICA, București, 2021.

278. BELDIMAN, Prof. Univ. Dr. Nicușor, „Lumina educației - repere ale formării religios-morale”, în: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volumul coordonat de Dr. Alexandru Mălureanu, Editura TRINITAS a Patriarhiei Române, București 2021.

279. BENGA, Cristina, „Avantajele și dezavantajele predării online”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

280. BENGA, Cristina, „Căutările adolescentului și sensul Învierii în viața sa”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

281. BENGA, Cristina, „Învățarea creativă și dezvoltarea sufletească a elevului”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

282. BENGA, Cristina, „Roadele și rezultatele la sfârșit de an școlar”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

283. BENGA, Pr. Daniel, „Dăruirea de sine a mamei creștine”, în col. *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

284. BENGA, Prof. Dr. Cristin, „Criză adolescenței și rolul ei în maturizarea spirituală a tânărului”, în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier

Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

285. BIRMELÉ, André, „L' annonce de l' évangile aujourd'hui et ses implication oecumenique: une perspective luthérienne”, rév. Irénikon, Tome LXVII, 1994, Monastère de Chevetogne, Belgique.

286. BORA, Pr. Lect. Dr. Ion Sorin, „Pastorația tinerilor în contextul societății actuale” în: *Misiunea Bisericii Ortodoxe în contextul actual*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2016.

287. BRIA, Ion, „Liturgy after Liturgy”, în: *Orthodox Perspectives on Mission*, Regnum Edinburgh Centenary Series, edited by Petros Vassiliadis, vol. 17, 2013.

288. BUCHIU, Pr. Prof. Dr. Ștefan, „Impactul societății secularizate asupra familiei creștine”, în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

289. BUCHIU, Ștefan, „Cea de-a IV Consultanție Internațională Internațională Syndesmos” în: *Biserica Ortodoxă Română*, CVII, nr. 1-2, Ianuarie-Februarie, București, 1989.

290. BUDU, Alexandra, „Educația creștină în și pentru familie”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

291. BULAI, Alfred, „Secularizare”, în: *Dicționar de sociologie*, Editura Babel, București, 1993.

292. BUTU, Andrei, „30 de ani de existență și activitate ai Asociației Studenților Creștin-Ortodocși Români”, în: *Biserica Ortodoxă Română*, Buletinul oficial al Patriarhiei Române, mai-august 2020, Seria a IV-a, Anul XI (138).

293. † CASIAN, Arhiepiscopul Dunării de Jos, „Comunicare și comuniune în viața tinerilor implicați în programele educaționale ale Arhiepiscopiei Dunării de Jos”, în: vol. *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

294. CIULU, Marius, „Voluntariatul între activism social și porunca dragostei creștine”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

295. CLEMENT, Olivier, „La umbra Părintelui Stăniloae”, în: *Schimbarea la Față*, nr. 1, 1997.

296. COMAN, Pr. prof. Constantin, „Sfântul Grigorie Palama și Tineretul Ortodox”, în: *Schimbarea la Față*, nr. 2, 1997.

297. CUCOȘ, Constantin, „Formarea religioasă temei al păstrării identității culturale”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

298. CUCOȘ, Prof. Univ. Dr. Constantin, „Posibilități și limite ale unei educații religioase interconfesionale și integrative. O perspectivă pedagogică”, în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

299. DAMIAN, Conf. Dr. Constantin Iulian, „Modernitate, secularizare, religie: în căutarea conjuncțiilor adecvate”, în: *Ortodoxie și modernitate. O dezbatere necesară*, Pr. Ion Vicovan, Pr. Radu Preda, Pr. Cristian Barnea (editori), Editura Doxologia, Iași, 2022.

300. † DANIEL PARTOȘANUL, Episcop ortodox român de Vârșeț, „Asistența Socială în Sfânta Scriptură și la Sfinții Părinți”, în: *Rolul Bisericii în dezvoltarea socială a comunităților. Vârșeț (Vrsac) - iulie, 2001*, București - august, 2001, Editura AIDRom, București, 2001.

301. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „ASCOR la vârsta maturității și a responsabilității”, apud Andrei Budu, „30 de ani de existență și activitate ai Asociației Studenților Creștin-Ortodocși Români”, în: *Biserica Ortodoxă Română*, Buletinul oficial al Patriarhiei Române, mai-august 2020, Seria a IV-a, Anul XI (138).

302. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Credința în Dumnezeu și dragostea de neam au susținut lupta pentru unitatea națională”, în: *Tinerii ortodocși misionari ai unității de credință și ai prieteniei între popoare*, Ed. Basilica, București, 2023.

303. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Educația - lumină edificatoare pentru viață”, în col.: *Lumina educației bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

304. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Educația religioasă - formarea tinerilor pentru viață”, în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

305. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Întâlnirea tinerilor ortodocși din toată lumea, București 2016 - Credința în Iisus Hristos - izvor de bucurie”, în: *Tinerii ortodocși misionari ai unității de credință și ai prieteniei între popoare*, Ed. Basilica, București, 2023.

306. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Întâlnirea tinerilor ortodocși din toată lumea, București 2016 - Bucuria comuniunii și dinamica misiunii creștine”, în: *Tinerii ortodocși misionari ai unității de credință și ai prieteniei între popoare*, Ed. Basilica, București, 2023.

307. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Numai Iisus Hristos oferă omului libertatea deplină”, în: *Tinerii ortodocși misionari ai unității de credință și ai prieteniei între popoare*, Ed. Basilica, București, 2023.

308. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Prietenia lui Dumnezeu cu oameni este începutul fericirii veșnice”, în: *Tinerii ortodocși misionari ai unității de credință și ai prieteniei între popoare*, Ed. Basilica, București, 2023.

309. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Reuniunea Tinerilor Ortodocși, un eveniment misionar de mărturisire a identității eclesiale”, în: *Tinerii ortodocși misionari ai unității de credință și ai prieteniei între popoare*, Ed. Basilica, București, 2023.

310. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Tinerii ortodocși - mărturisitori ai iubirii lui Hristos și misionari ai Bisericii”, în: *Tinerii ortodocși misionari ai unității de credință și ai prieteniei între popoare*, Ed. Basilica, București, 2023.

311. † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Tinerii sunt binecuvântare și bucurie pentru popor”, în: *Tinerii ortodocși misionari ai unității de credință și ai prieteniei între popoare*, Ed. Basilica, București, 2023.

312. FECIORU, Dumitru, „Introducere”, în: *Clement Alexandrinul, „Scrieri”*, Partea întâia, trad. Dumitru Fecioru, col. P.S.B., vol. 4, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982.

313. FECIORU, Pr. Dumitru, „Introducere”, la *Învățătură a celor doisprezece Apostoli*, în vol.: *Scrierile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de Preot Dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

314. FITZGERALD, Fr. Thomas, „How to Understand Christian Unity (Ecumenism) in Relation to Orthodox Identity? - A First Theological Approach”, în: *Orthodox Handbook on Ecumenism*, Regnum Studies in Global Christianity, Pantelis KALAITZIDIS, Thomas FITZGERALD, Cyril HOVORUN, Aikaterini ASPROPULIS, Guy LIAGRE, Dietrich WERNER (eds.), Oxford, 2013.

315. GALERIU, Constantin, „Pedagogia creștină și pedagogia laică” în: *Îndrumări metodologice și didactice pentru predarea religiei în școală*, București, Editura Institutului Biblic, 1990.

316. GAVRILĂ, Pr. Vasile, „Vacanța de vară în familia ASCOR”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.
317. GEANĂ, Gheorghită, „Un sistem operațional de filosofie a culturii, studiu introductiv la S. Mehedinți”, în: *Civilizație și cultură*, Îngrijirea ediției, studiu introductiv și note de Gheorghită Geană, Ed. Trei, s.l., 1999.
318. GHIȚIU, Mihaela, „Cum le oferim tinerilor experiențe valoroase pe parcursul vacanței?”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.
319. GHIȚIU, Mihaela, „Rolul orei de religie în asumarea propriei identități”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.
320. GRIGORCEA, Daniela Iuliana, „Educația, între comunicare și comuniune”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.
321. GROSU, Marian și GROSU, Paula, „ASCOR Iași la 30 de ani”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.
322. HERSENI, Traian, „Recenzie” în: *Arhiva pentru știința și reforma socială*, anul XII, nr. 1-2, 1934.
323. IONIȚĂ, Pr. Dr. Viorel, „Cuvânt la Pogorârea Sfântului Duh”, în: *Glasul Bisericii*, nr. 4-6, 1982, pp. 304 - 304, adunat în vol. *Cuvântări și predici la Praznicele Împărătești, la sărbătorile Maicii Domnului, la duminicile de peste an și la sfinți mari*, vol. II, Editura Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, 2005.
324. ISPAS, Cristina, „Tabăra de creație de la Săvîrșin”, ediția a II-a, în: *Observator cultural, săptămânal de informație și analize culturală*, nr. 184 (442), București, 2008.
325. † IUSTIN, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, „Perspectivele educației religioase în societatea românească”, în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.
326. JACOTĂ, Gruia Otiliu, „La început a fost ASCOR-ul”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.
327. KEUM, Jooseop, (ed.), „New Ecumenical Affirmation on Mission and Evangelism”, în: *International Review of Mission*, 101.1 (394), April 2012, World Council of Churches, 2012, p. 17.

328. KHODR, George, „Christianity in a Pluralist World: the Economy of the Holy Spirit”, in: *Orthodox Perspectives on Mission*, Regnum Edinburgh Centenary Series, volume 17, edited by Petrod Vassiliadis.

329. KM George, „Mission for Unity or Unity for Mission? An ecclesiological/ecumenical perspective”, in: *Orthodox Perspectives on Mission*, Regnum Edinburgh Centenary Series, volume 17, edited by Petros Vassiliadis.

330. KM, George, VASSILIADIS, Petros, PAPAGEORGIU, Niki, DIMITRIADIS, Nikos, „Mission among Other Faiths: an Orthodox Perspective”, in: *Orthodox Perspectives on Mission*, Regnum Edinburgh Centenary Series, volume 17, edited by Petrod Vassiliadis.

331. † LAURENȚIU, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului, „Educația tinerilor pentru apărarea și promovarea familiei creștine tradiționale”, în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

332. LAZUKIN, Pr. Konstantin, „Pedagogia ortodoxă a familiei: provocări și perspective în contemporaneitate”, în: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, volum coordonat de Episcop Varlaam Ploieșteanu, Pr. Dr. Florin Marica și Conf. Dr. Adrian Lemeni, Editura Basilica, București, 2017.

333. LEMENI, Adrian, „De ce ASCOR?”, în: *Schimbarea la Față*, nr. 2, 1997.

334. LEMENI, Adrian, „Lumina Educației - mărturisire vie pentru cultivarea reperlor educaționale autentice”, în col.: *Lumina educației bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

335. LEMENI, Conf. Dr. Adrian, „Miza educației religioase promovate în școlile publice”, în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

336. LINDHOLM, Tore, „Freedom of Religion or Belief from a Human Right Perspective”, în: *Freedom of Belief & Christian Mission*, Hans Aage Gravaas, Christof Sauer, Tormod Engelsen, Maqsood Kamil, Knud Jorgensen (ed.), Regnum Edinburgh Centenary Series, vol. 28, 2015.

337. † LUCIAN al Caransebeșului, „Întoarcerea Bisericii la comuniunea trăită în primele veacuri creștine”, în: Pr. Ilie Trit (coord.), *Paradoxul creștin și cartea tinereții*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2008.

338. † MACARIE al Episcopiei Europei de Nord, „Rosturile comunității creștine studentești”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

339. † MAKARIOS, Episcop de Christoupolis, „Viața părinților ca exemplu pentru educația religioasă a copiilor”, în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

340. MAROLA, Victor, „Copilul ca educator”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

341. MEHEDIŢI, S., „Vechimea poporului român și legătura cu elementele alogene”, în: *Discursuri, Conferințe, Volumul I*.

342. MEHEDIŢI, S., „Ce trebuie să cugete un român despre țara și nația română?”, în: *Discursuri, Conferințe, Volumul I*, Ed. Terra, Focșani, 2000.

343. MEHEDIŢI, S., „Școala românească și capitalul biologic al poporului român”, în: *Discursuri, Conferințe, Volumul I*, Ed. Terra, Focșani, 2000.

344. MIHĂESCU, Roxana Dana, „De la performanță la eșec - mersul pe sârmă”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

345. MIHĂILEANU, Alin-Bogdan, „Introducere la Fericitul Augustin, Despre catehizarea începătorilor în credință”, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrinul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Fecioru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

346. MIHĂILESCU, Prof. Julieta, „Educația religioasă în școala românească - investiție pe termen lung”, în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

347. MIHĂILESCU, Vintilă, „S. Mehedinți. Omul și opera”, în: *S. Mehedinți, Opere alese*, București, Ed. Științifică, 1967.

348. MUCILEANU, Pr. Bogdan-Vasile, „Facultatea care m-a făcut om a fost ASCOR-ul!”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

349. MULLER, Karl, „Inculturation”, in: *Dictionary of Mission. Theology, History, Perspectives*, Karl Muller (ed.) and others, American Society of Missiology Series, No. 24, Orbis Books, Maryknoll, New York, 1997.

350. MUSTER, Dumitru, „Educația creștină în gândirea lui Simion Mehedinți, Studiu introductiv la opera lui Simion Mehedinți”, în: *Creștinismul românesc. Adaos la Caracterizarea etnografică a poporului român*, Fundația Anastasia, s. l., 1995.

351. MUSTER, Dumitru, „S. Mehedinți - pedagog, studiul introductiv”, în: *Scieri despre educație și învățământ. Antologie*, Îngrijitor de ediție: Dumitru Muster, Ed. Academiei Române, București, 1992.

352. MUSTER, Dumitru, „Tabel cronologic la S. Mehedinți”, în: *Scieri despre educație și învățământ. Antologie*, Îngrijitor de ediție: Dumitru Muster, Ed. Academiei Române, București, 1992.

353. NASSIF, Pr. Prof. Dr. Bassam A., „În căutarea Adevărului: educându-i pe tinerii în înțelepciune și discernământ”, în: vol. *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

354. NEAGU, Costică, „Concepția pedagogică a lui Simion Mehedinți”, în: *S. Mehedinți, Discursuri, Conferințe, Volumul I*, Ed. Terra, Focșani, 2000.

355. NEAGU, Costică, „Prefață”, în: *S. Mehedinți, Discursuri, Conferințe, Volumul I*, Ed. Terra, Focșani, 2000.

356. NECULA, Pr. Conf. Univ. Dr. Constantin, „Dimensiunea religioasă a formării pentru viață. Tânărul român între reflecția religiozității sociale și adevărata credință”, în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

357. NECULA, Pr. Constantin, „Supliment de hrană duhovnicească”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

358. NECULA, Pr. Constantin, „Școala în epoca dictaturii emoțiilor”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

359. NECULA, Pr. Prof. Conf. Dr. Constantin, „Fără Hristos în mijlocul nostru nu putem face nimic”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

360. NEDELICU, Pr. Vladislav, „ASCOR - bucurie și jertfă”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

361. NEGREANU, Pr. Ciprian, „Pe cei tineri (îndeamnă-i) ca pe frați” (*I Timotei 5, 1*), în vol.: *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul

Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

362. NICOLESCU, Costion, „Lumina Educației - urmarea unei necesități”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

363. NISSIOTIS, Nikos, „The Witness and the Service of Eastern Orthodoxy to the One Undivided Church”, în: *Orthodox Perspectives on Mission, Regnum Edinburgh Centenary Series*, edited by Petrod Vassiliadis.

364. OJICĂ, Alexandru, „Întâlnirile tinerilor creștini sunt o expresie a vocației universale a învățaturii hristice”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

365. OLTEANU, Andreea-Simona, „Provocările familiei contemporane în creșterea copiilor”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

366. OPASCHI, Victor, „Mesajul Secretarului de Stat pentru Culte”, în vol. *Educația religioasă a tinerilor în contextul secularizării actuale*, coordonatori Preasfințitul Varlaam Ploieșteanul, Episcop-Vicar Patriarhal, Pr. Dr. Florin Marica, Consilier Patriarhal, Conf. Dr. Adrian Lemeni, Consilier Patriarhal onorific, Editura Basilica, București, 2017.

367. PAPANDREOU, IPS dr. Damaskinos, „Adevărul creștin și universalitatea mântuirii”, în: vol. *Biserică, societate, lume*, Editura Trinitas, Iași, 1999.

368. PARRY, Jim, „Now and Then: Summer and School Camp”, în: *Camping Magazine*, American Camping Association, Martinsville, IN, SUA, Volume \*\*, Number 2, March/April 2015.

369. PETRARU, Pr. Gheorghe, „Evanghelizare și mărturie creștină prin cult”, în: *Perspectivile evanghelizării în lumea de azi*, Dialog Teologic, Revista Institutului Teologic Romano-Catolic Iași, Anul VII, nr. 13, Editura Sapientia, Iași, 2004.

370. PETRARU, Pr. Prof. Dr. Gheorghe, „Eclesiologie misionară în teologia Părintelui Dumitru Stăniloae”, în: *Laicii și misiunea creștină: realitatea istorică, vocație personală, necesitate eclesială: Simpozionul Internațional „Dumitru Stăniloae”* Iași, 23-25 mai 2013, Pr. Ion Vicovan, Eminian-Iustinian Roman (coord.), Editura Doxologia, Iași, 2014.

371. PETRARU, Pr. Prof. Dr. Gheorghe, „Misiologia ca disciplină teologică”, în: *Misiologie Ortodoxă*, vol. I, coord. Pr. Prof. Dr. Valer Bel, Ed. BASILICA, București, 2021.

372. PETRARU, Pr. Prof. Dr. Gheorghe, Siladi, Lect.. Dr. Paul, „Etos misionar ortodox”, în: *Misiologie Ortodoxă*, vol. I, coord. Pr. Prof. Dr. Valer Bel, Ed. BASILICA, București, 2021.

373. PETRARU, Pr. Prof. Dr. Gheorghe, SONEA, Pr. Prof. Dr. Cristian, „*Fundamentarea biblică a misiunii creștine*”, în: *Misiologie Ortodoxă*, vol. I, coord. Pr. Prof. Dr. Valer Bel, Ed. BASILICA, București, 2021.

374. PETRARU, Pr. Prof. Univ. Dr. Gheorghe, „Euharistia - Taina unității Bisericii și a mântuirii în Hristos”, în: *Dimensiunea penitențială și euharistică a vieții creștine*, Pr. Prof. Univ. Dr. Gheorghe Petraru, Pr. Asist. Univ. dr. Liviu Petcu (coord.), Editura Doxologia, Iași, 2014.

375. PETRE, Arhim. Nicodim, „ASCOR-ul în vremea studenției mele” în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

376. PIPIRIG, Gabriela, „ASCOR Iași sau viața ca o călătorie”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

377. PÎRVULOIU, Ierom. Policarp, „Introducere la Epistolele cu privire la educația tinerelor fete”, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrinul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Fecioru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

378. PÎRVULOIU, Ierom. Policarp, „Introducere la Pedagogul”, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrinul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Fecioru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

379. PÎRVULOIU, Ierom. Policarp, „Studiu introductiv”, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrinul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Fecioru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

380. POPESCU, Pr. Prof. Dr. Dumitru Gh., „Coordonate ale teologiei patristice”, în vol.: *Scrierile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de Preot Dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1995.

381. PUIU, Pr. Ioan, „Gânduri ale unui ascorean”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

382. RENDTORFF, Trutz, „Modernité”, în: *Encyclopédie du Protestantisme*, Edition du Cerf/ Edition Labor et Fides, Paris/Geneve, 1995.

383. RUSU, Rozalia Dorina, „Noul an școlar - provocări și perspective”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

384. SAMUEL, Vinay K., „Mission as Transformation and the Church”, în: *Holistic Mission. God`s Plan for God`s People*, Brian Woolnough, Wonsuk Ma (ed.), Regnum Edinburgh 2010 Series.

385. SANDU, Pr. Conf. Univ. Dr. Dan, „Ortodoxie fără frontiere, dar cu limite, sau despre ispita secularizării în modernitate”, în: *Ortodoxie și modernitate. O dezbatere necesară*, Pr. Ion Vicovan, Pr. Radu Preda, Pr. Cristian Barnea (editori), Editura Doxologia, Iași, 2022.

386. SANDU, Pr. Lect. Dr. Dan, „Pelerinajul - călătorie spre viața de sfințenie”, în: *Teologie și Viață*, an X (LXXVI), nr. 7-12, 2000.

387. SANDU, Rev. Dan, „From the confession of faith to the Confession of Faith”, în: *Mărturisirea de credință. Locul și rolul ei în tradiția Bisericii Ortodoxe. Relația dintre teologia academică și teologia doxologică*, Pr. Ion Vicovan, Pr. Dan Sandu, Emilian-Iustinian Roman (coord.), Editura Doxologia, Iași, 2013.

388. SCHIFIRNEȚ, Constantin, „O concepție științifică și etică despre națiune, studiu introductiv la S. Mehedinți”, în: *Poporul*, Ediție îngrijită, studiu introductiv, note și comentarii de Constantin Schifirneț, Ed. Albatros, București, 2002.

389. SEMEN, Pr. prof. Univ. Dr. Petre, „Tinerii și credința”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

390. Sfântul Ioan Gură de Aur, „Cuvânt la Sfinți 7 Mucenici Macabei”, în: *Predici la Duminică și sărbători*, traduse și orânduite după duminicile și sărbătorile anuale ale Bisericii Ortodoxe de Melchisedec, Episcopul de Roman, ediția a II-a, revăzută, Editura Buna Vestire, Bacău, 2005.

391. Sfântul Vasile cel Mare, *Omilia a XII-a, Către tineri (despre cum pot întrebuița cu folos literatura scriitorilor eleni)*, în: *Scrieri cu tematică pedagogică: Clement Alexandrinul. Sfântul Vasile cel Mare. Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfântul Grigorie Teologul. Fericitul Ieronim. Fericitul Augustin*, traducere din limba greacă veche și limba latină de pr. Dumitru Fecioru, Dan Negrescu, Ierom. Policarp Pîrvuloiu și Alin-Bogdan Mihăilescu, Editura Basilica, București, 2016.

392. SIMINCIUC, Pr. Mihail, „Aici am înțeles că suntem fiii unui singur Dumnezeu - Tabără Nemțisor”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

393. SONEA, Cristian, „Missio Dei -The Contemporary Paradigm and its Reception in the Eastern Orthodox Missionary Theology”, în: *Review of Ecumenical Studies Sibiu*, vol. 9, 2017.

394. SONEA, Pr. Cristian, „The Orthodox Church and Postmodernity: Identity, Pluralism and Communion”, în: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai Theologia Orthodoxa*, Vol. 63, No. 2, December 2018.

395. SONEA, Pr. Prof. Dr. Cristian, „Fundamentarea biblică a misiunii creștine”, în: *Misiologie Ortodoxă*, vol. I, coord. Pr. Prof. Dr. Valer Bel, Ed. BASILICA, București, 2021.
396. STANCIU, Liana, „Educația fără religie înseamnă școală fără suflet”, Interviu realizat de Cristina Mascan cu Liana Stanciu, publicat în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.
397. STĂNILOAE, Preotul Profesor Dumitru, „Disciplina tineretului”, în: *Telegraful Român*, an LXXXII, nr. 4, 20 ian. 1934, 1-2 și adunat în colecția *Opere Complete I, Cultură și duhovnicie. Articole publicate în Telegraful Român*, Vol. I, (1930-1936), Ed. BASILICA a Patriarhiei Române, București, 2012.
398. STĂNILOAE, Preotul Profesor Dumitru, „Hristos și preotul”, în: *Telegraful Român*, an LXXXIII nr. 3, 13 ian. 1935, 1 și adunat în colecția *Opere Complete I, Cultură și duhovnicie. Articole publicate în Telegraful Român*, Vol. I, (1930-1936), Ed. BASILICA a Patriarhiei Române, București, 2012.
399. STĂNILOAE, Preotul Profesor Dumitru, „Misiunea preotului”, în: *Telegraful Român*, an LXXXIV nr. 25, 14 iun. 1936, 1 și adunat în colecția *Opere Complete I, Cultură și duhovnicie. Articole publicate în Telegraful Român*, Vol. I, (1930-1936), Ed. BASILICA a Patriarhiei Române, București, 2012.
400. STĂNILOAE, Preotul Profesor Dumitru, „Păstor de suflete”, articol publicat în: *Telegraful Român*, an LXXXVIII, nr. 28, 24 nov. 1940, 1 și adunat în colecția *Opere Complete II, Cultură și duhovnicie. Articole publicate în Telegraful Român*, Vol. II, (1937-1941), Editura BASILICA a Patriarhiei Române, București, 2012.
401. STĂNILOAE, Preotul Profesor Dumitru, „Păstorii de suflete”, articol publicat în: *Telegraful Român*, an XL, nr. 48, 29 nov. 1942, 1 și adunat în colecția *Opere Complete III, Cultură și duhovnicie. Articole publicate în Telegraful Român*, Vol. III, Editura BASILICA a Patriarhiei Române, București, 2012.
402. STĂNILOAE, Preotul Profesor Dumitru, „Preoție și curăție”, articol publicat în: *Telegraful Român*, an XCII, nr. 30, 23 iul. 1944, 1 și adunat în colecția *Opere Complete III, Cultură și duhovnicie. Articole publicate în Telegraful Român*, Vol. III, Editura BASILICA a Patriarhiei Române, București, 2012.
403. STOIAN, Stanciu, „Simion Mehedinți”, în: *Dicționar de pedagogie contemporană*, sub redacția generală a Prof. dr. doc. Ștefan Bârsănescu, Ed. Enciclopedică română, București, 1969.

404. STOICA, Silvia Roxana, „Ce se ascunde în spatele indiscipliniei școlare a elevilor”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

405. STOICA, Silvia Roxana, „Școală pentru note sau educație pentru viață”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

406. STURZU, Pr. Constantin, „Organizații ortodoxe din Arhiepiscopia Iașilor”, în: *Cu timp și fără timp, Arhiepiscopia Iașilor în date și imagini 1990-2005*, Editura Trinitas, Iași, 2005.

407. ȘOVA, Mirela, „Importanța educației religioase în Biserică, Familie și Școală”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

408. ȘOVA, Mirela, „Metode pedagogice antibullying”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

409. TEOFAN, Ieromonahul, „De ce ASCOR?”, în: *Schimbarea la Față*, nr. 14, 2009.

410. † TEOFAN, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, „ASCOR Iași, la vârsta maturității misionare”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

411. † TEOFAN, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, „Cuvânt la deschiderea oficială a Simpozionului Internațional „Dumitru Stăniloae”, ediția a VIII-a”, Iași, 11-14 mai 2021, în: *Ortodoxie și modernitate. O dezbatere necesară*, Pr. Ion Vicovan, Pr. Radu Preda, Pr. Cristian Barnea (editori), Editura Doxologia, Iași, 2022.

412. † TEOFAN, Mitropolitul Olteniei, „PAROHIA - element esențial al pastorației tinerilor”, în: *Tinerii și biserica în zilele noastre. Caiet de lucru pentru preoți în vederea diversificării activităților de pastorație a tinerilor*, Monahia Siluana Vlad și Pr. Gabriel Sorescu, ediția a II-a, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2007.

413. TEȘU, Pr. Ioan C., „Educația prin iubire”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

414. TEȘU, Pr. Prof. Univ. Dr. Ioan C., „ASCOR Iași, o rază de speranță și lumină în societatea contemporană” în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

415. UȚA, Mircea Alexă, „Cea de-a doua Întâlnire europeană a responsabililor pentru pastorația tineretului”, în: *Biserica Ortodoxă Română*, CXIV, nr 1-6, IANUARIE-IUNIE, București, 1996.

416. VASSILIADIS, Petros, „Dynamic Understanding of Tradition and Mission and the Need for Contextualization”, în: *Orthodox Handbook on Ecumenism, Regnum Studies in Global*

Christianity, Pantelis KALAITZIDIS, Thomas FITZGERALD, Cyril HOVORUN, Aikaterini ASPROPULIS, Guy LIAGRE, Dietrich WERNER (eds.), Oxford, 2013.

417. VICOVAN, Pr. Prof. Univ. Dr. Ion, „Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, 30 de ani de rodnică lucrare”, în: *ASCOR Iași la 30 de ani 1990-2020*, Editura Doxologia, Iași, 2020.

418. VICOVAN, Pr. Prof. Univ. Dr. Ion, „Secularizarea - repere istorice. Ortodoxia - remediul ei verificat”, în: *Ortodoxie și modernitate. O dezbatere necesară*, Pr. Ion Vicovan, Pr. Radu Preda, Pr. Cristian Barnea (editori), Editura Doxologia, Iași, 2022.

419. VIDICAN-MANCI, Pr. Liviu, „Elevul la ora performanței”, în col.: *Lumina educației - bucuria cooperării dintre Familie, Biserică și Școală*, volum coordonat de dr. Alexandru Mălureanu, Ed. Trinitas, București, 2021.

420. VOINESCU, Sever, „Dezbaterea publică: Poate fi modernitatea ortodoxă?”, în: *Ortodoxie și modernitate. O dezbatere necesară*, Pr. Ion Vicovan, Pr. Radu Preda, Pr. Cristian Barnea (editori), Editura Doxologia, Iași, 2022.

421. WERNER, Dietrich, „Mission, Human Rights and Religious Freedom - A Relationship of Light and Shadow: Historical, Ecumenical and Interreligious Perspectives”, în: *Freedom of Belief & Christian Mission*, Hans Aage Gravaas, Christof Sauer, Tormod Engelsen, Maqsood Kamil, Knud Jorgensen (ed.), Regnum Edinburgh Centenary Series, vol. 28, 2015.

422. WHITEMAN, Darrel, „The Role of Behavioral Sciences in Missiological Education”, în: *Missiologica Education for the 21st Century. The Book, The Circle and the Sandals*, J. Dudley Woodberry, Charles Van Engen, Edgar J. Elliston (editors), Orbis Books, Maryknoll, New York, 1996.

## **VI. SURSE WEB:**

423. VICOVAN, Ion „Biserica Ortodoxă Română, la 30 de ani după căderea comunismului”, <https://doxologia.ro/biserica-ortodoxa-romana-la-30-de-ani-dupa-caderea-comunismului>, 12 martie 2025.

424. <https://ltorulugoj.wordpress.com/statutul/>, 12.03.2025.

425. <https://www.just.ro/wp-content/uploads/2015/12/Asociatii25032016.pdf>, 12.03.2025.

426. <https://ziarullumina.ro/amp/ator-iasi-s-a-relansat-prin-organizarea-unei-saptamani-de-film-30071.html>, 12.03.2025.

427. <https://doxologia.ro/tanarul-iesean-la-iv-editie>, 12.03.2025.

428. <https://doxologia.ro/tanarul-botosanean-editia-i-nevoia-alegerii-unui-model>, 12.03.2025.

429. <https://doxologia.ro/tinerete-demnitate-tema-primei-editii-intalnirii-fiii-bahlovei-organizata-de-ator-harlau>, 12.03.2025.
430. <https://doxologia.ro/cautarea-sfinteniei-cetatea-dorohoiului-primele-doua-zile>, 12.03.2025.
431. <https://doxologia.ro/bilantul-editiei-ii-taberei-tanarul-din-petrodava-galerie-foto>, 12.03.2025.
432. <https://doxologia.ro/strajerii-cetatii-ator-tg-neamt-cine-ce-ma-ajuta-sa-mi-inving-frica>, 12.03.2025.
433. <https://doxologia.ro/din-suflet-tanar-pascanean-la-ii-editie>, 12.03.2025.
434. <https://doxologia.ro/intalnire-sub-semnul-tineretii-la-iasi>, 12.03.2025.
435. [https://djc.monumenteiasi.ro/monument\\_de\\_arhitectura.php?id=689](https://djc.monumenteiasi.ro/monument_de_arhitectura.php?id=689) și conform pisaniei bisericii, 12.03.2025.
436. <https://seminariasi.ro/seminarul-sfantul-vasile-cel-mare-iasi>, 12.03.2025.
437. <https://doxologia.ro/gand-de-multumire-pentru-cel-mai-mare-dar-din-liceu-grupul-prietenii-sfintilor-trei-ierarhi>, 12.03.2025.
438. <https://doxologia.ro/jurnal-de-pelerin-pelerinaj-maramures>, 12.03.2025.
439. <https://doxologia.ro/tabara-de-iarna-organizata-de-prietenii-sfintilor-trei-ierarhi>
440. <https://doxologia.ro/dar-al-sfantului-nicolae-pelerinaj-la-bari>, 12.03.2025.
441. <https://doxologia.ro/gand-de-multumire-pentru-cel-mai-mare-dar-din-liceu-grupul-prietenii-sfintilor-trei-ierarhi>, 12.03.2025.
442. <https://proiecte.uaic.ro/studenti/asociatii-si-ligi-studentesti/asociatia-studenti-pentru-viata-iasi/>, 12.03.2025.
443. <https://doxologia.ro/flori-pentru-mamici-activitate-asociatiei-studenti-pentru-viata-iasi>, 12.03.2025.
444. <https://doxologia.ro/viziunea-misiunea-obiectivele-strategice-ale-departamentului-de-misiune-pentru-tineret>, 12.03.2025.
445. <https://m.dex.ro/?word=tab%C4%83ra>, 4.03.2025.
446. [https://www.realitateadorohoiana.ro/tabara\\_din\\_tinda\\_bisericii\\_invierea\\_domnului\\_dorohoi\\_-\\_edi\\_ia\\_a\\_iii-a\\_-\\_fotogalerie](https://www.realitateadorohoiana.ro/tabara_din_tinda_bisericii_invierea_domnului_dorohoi_-_edi_ia_a_iii-a_-_fotogalerie), 5.03.2024.
447. <https://doxologia.ro/fotoreportaj-tabara-din-pridvorul-satului-o-poveste-fara-de-sfarsit>, 4.03.2025.
448. <https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/ganduri-din-poiana-linistii-despre-poiana-prieteniei-191443.html>, 5.03.2025.
449. <https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/stiri/tabara-nemtisor-de-15-ani-impreuna-intr-o-poveste-fara-sfarsit-191402.html>, 5.03.2025.

450. <https://doxologia.ro/tabara-nemisor-de-15-ani-impredna-intr-o-poveste-fara-sfarsit>,  
5.03.2025.
451. <https://doxologia.ro/tabara-prietenilor-sfintilor-trei-ierarhi-la-iii-editie>, 5.03.2025.
452. <https://doxologia.ro/pelerinajul-pedestru-cu-prilejul-hramului-inaltarea-domnului-de-la-manastirea-neamt-editia-iii>, 12.03.2025.